

MEERJARENPLAN WEST-VLAAMSE MILIEUFEDERATIE

Regionale
omgevingsvereniging

Inhoudsopgave

1. Managementsamenvatting	2
2. Schets van het proces voor de totstandkoming van het meerjarenplan	4
3. Overzicht en beschrijving van de organisatie	6
3.1. Geschiedenis van de organisatie	6
3.2. De organisatie	6
3.2.1. Dagelijkse werking	7
3.2.2. Bestuursorganen	7
3.2.3. Vrijwilligers	8
3.2.4. Lidverenigingen	10
3.2.5. Organigram	11
3.3. Governance en zakelijk beleid	11
3.3.1. Goed bestuur en besluitvorming	12
3.3.2. Organisatorische transparantie	12
3.3.3. Zakelijk beleid en middelenbeheer	12
3.3.4. Integriteit en onafhankelijkheid	12
3.3.5. Personeelsmanagement	12
3.3.6. Monitoring en evaluatie	14
4. Beschrijving van inhoudelijke werking van de vereniging	15
4.1. Werkingsgebied	15
4.2. Maatschappelijke uitdagingen en thematische focus	18
4.3. Doelgroepen	20
4.4. Activiteiten en kerntaken	22
4.5. Realisaties en resultaten 2022-2025	25
4.6. Communicatiewerking en publieksbereik	25
4.7. Opvolging aanbevelingen begeleidingscommissie	26
4.8. Zelfevaluatie	27
5. Strategische visie	27
5.1. Visie, missie en waarden	27
5.2. Rollen	29
5.3. Strategische en operationele doelstellingen	31
6. Meerjarenverbintenis	35
7. Financieel plan	36
7.2. Inkomsten (toelichting bij de rubrieken uit de meerjarenbegroting)	36
7.2.1. Subsidies (rubriek I.a.1.)	37
7.2.2. Inkomsten uit werking (I.a.3.)	38
7.3. Uitgaven (toelichting bij de rubrieken uit de meerjarenbegroting)	38
7.3.1. I.b.2. Specifieke werkingskosten	38
7.3.2. I.b.3. Personeelskosten	39
7.4. Investeringsaldo	39
8. Bijlagen	40

1. Managementsamenvatting

De West-Vlaamse Milieufederatie vzw (WMF) is sinds 1973 het provinciale aanspreekpunt en netwerk voor natuur-, milieu- en klimaatverenigingen in West-Vlaanderen.

Met 91 aangesloten lidverenigingen vormt WMF de brug tussen het lokale terreinwerk en het bovenlokale beleid en vertaalt ze signalen en expertise uit het veld naar aanbevelingen voor overheden en partners.

Het meerjarenplan 2027-2031 bouwt voort op een grondige evaluatie van de vorige beleidsperiode en kwam tot stand via een breed participatief traject met bestuur, lidverenigingen en externe stakeholders. De strategie is afgestemd op de Beleidsnota Omgeving 2024-2029 en legt de klemtoon op samenwerking, impact en goed bestuur.

WMF werkt samen met haar lidverenigingen aan de transitie naar een ecologisch evenwichtige en veerkrachtige samenleving in West-Vlaanderen. De organisatie wil dat de provincie evolueert tot een regio waar natuur en gezonde leefomgeving de basis vormen van een welvarende en toekomstgerichte samenleving. Als koepelorganisatie ondersteunt WMF haar leden, bundelt ze hun signalen en vertegenwoordigt ze het milieu-, natuur- en klimaatmiddenveld bij lokale, provinciale en ook Vlaamse beleidsinstanties. De werking steunt op vijf kernwaarden: onafhankelijkheid, transparantie, deskundigheid, ondersteuning en verbinding.

De komende beleidsperiode werkt WMF rond vijf strategische doelstellingen met concrete operationele acties en outcome-indicatoren:

- SD1: WMF participeert actief in het natuur- en milieubeleid op lokaal, provinciaal en Vlaams niveau
- SD2: WMF draagt bij aan het behoud, de verbetering en het herstel van de natuur in West-Vlaanderen
- SD3: WMF versterkt de transitiebeweging naar duurzaam omgaan met ruimte en water, agro-ecologie en klimaatbestendigheid
- SD4: WMF versterkt het maatschappelijk draagvlak en de kennis over natuur, milieu en klimaat in West-Vlaanderen.
- SD5: WMF versterkt haar interne structuur en werking en zet in op financiële diversificatie

De keuze van de strategische doelstellingen sluit aan bij de steeds groter wordende urgentie van heel wat thema's zoals de biodiversiteitscrisis, de voelbare effecten van de klimaatverandering, de waterproblematieken. Ze zijn de rode draden waar we verder op focussen de volgende beleidsperiode.

De WMF werkt volgens de principes van goed bestuur met een duidelijke rolverdeling tussen de Algemene Vergadering, het Bestuur, het Secretariaat en de Vrijwilligers. Het organigram van WMF toont de wederkerige relaties tussen deze actoren. Transparantie, collegiale besluitvorming en participatie zijn verankerd in het intern reglement. Het huishoudelijk reglement is momenteel in herziening en de aanpassing hiervan wordt prioritair opgevolgd.

Het secretariaat in Brugge voert de dagelijkse werking uit en wordt ondersteund door een sterk vrijwilligersnetwerk.

WMF werkt hard aan een zakelijk en verantwoord financieel beleid gericht op diversificatie van inkomsten en aan opbouw van financiële reserves (sociaal passief). Naast de structurele steun van het Departement Omgeving en de Provincie West-Vlaanderen zoekt de organisatie bijkomende middelen via projecten, fondsenwerving en lidgelden. Ze ambieert

daarbij een verhoging met 20% van de Vlaamse omgevingsubsidie als hefboom voor beleidsversterking, prospectie naar extra middelen en uitbreiding van het personeelskader. Met dit plan wil WMF de komende jaren de stem van het West-Vlaamse milieu-, natuur- en klimaatmiddenveld versterken, het draagvlak voor natuur en leefomgeving vergroten en structureel bijdragen aan een gezonde en toekomstgerichte provincie.

2. Schets van het proces voor de totstandkoming van het meerjarenplan

De opmaak van het meerjarenplan 2027-2031 van de WMF verliep in vier duidelijk afgebakende fasen:

1. Voorbereiding & evaluatie (mei-augustus 2025)

- Volgen van de webinars van BBL rond de meerjarennota en -verbintenis
- Opstart van het traject in mei 2025 met een richtinggevend overleg binnen het team en de Bestuursraad
- Evaluatie van de werking en realisaties in de periode 2021-2026: analyse van kerncijfers, behaalde doelstellingen en organisatorische leerpunten op basis van een interne SWOT-analyse
- Analyse van de feedback en aanbevelingen van het Departement Omgeving en de begeleidingscommissie in het kader van de recentste voortgangsrapporten
- Omgevingsanalyse van maatschappelijke evoluties, beleidsontwikkelingen en milieuknelpunten in West-Vlaanderen
- Eerste herwerking van missie en visie op basis van deze context en interne reflectie over de rol van WMF. De Bestuursraad werd nauw betrokken bij de inhoudelijke richting en herformulering van de missie en visie

2. Participatieve inputfase (september-oktober 2025)

- Bevraging bij lidverenigingen (vragenlijst en antwoorden in bijlage 1)
- Diepte-interviews met externe stakeholders (lijst van respondenten in bijlage 2)
- Workshop met lidverenigingen op 18 oktober 2025 (aanwezigen en verslag in bijlage 3)
- Bespreking van inzichten met bestuursleden: prioriteiten, verwachtingen en rolperceptie van WMF op basis van de bevragingen, interviews en workshop

3. Ontwerpfase & afstemming (oktober-november 2025)

- Aanscherping van de kernopdracht voor 2027-2031
- Ontwerp van strategische en operationele doelstellingen in cocreatie met de bestuursleden
- Formulering van indicatoren en voorbereiding van de meerjarenverbintenis
- Afstemmingsmoment met strategische partners en regionale lidverenigingen
- Verfijning van het ontwerpplan met bestuursleden

4. Finalisatie & goedkeuring (november-december 2025)

- Inhoudelijke bijsturing en redactie op basis van feedback
- Opmaak van het financieel luik van het plan
- Goedkeuring door de Bestuursraad op 27/11
- Bekrachtiging door de Algemene Vergadering op 15/12

De volledige doorlooptijd van het traject liep van mei tot december 2025.

Het meerjarenplan is gebaseerd op de evaluatie van de vorige beleidsperiode, actuele omgevingsanalyses en de input van het WMF-team, de WMF-bestuurders, de lidverenigingen en externe stakeholders. Het meerjarenplan werd inhoudelijk afgestemd op de Beleidsnota Omgeving 2024-2029. In het ontwerp- en afstemmingsproces werd daarbij gericht aandacht besteed aan strategische doelstellingen uit relevante inhoudelijke structurelementen, zoals ruimte en milieu, natuur en biodiversiteit, water, lucht en thema-overschrijdende instrumenten. Deze beleidsmatige verankering verhoogt de relevantie en herkenbaarheid van het plan voor de overheid en andere partners.

3. Overzicht en beschrijving van de organisatie

3.1. Geschiedenis van de organisatie

De WMF werd opgericht in 1973 als provinciaal overlegplatform voor lokale natuur- en milieuverenigingen in West-Vlaanderen. Aanvankelijk ontstond de federatie als een informeel netwerk van verenigingen die elkaar wilden versterken en gezamenlijke standpunten innemen ten aanzien van overheden.

In de loop van de jaren '80 en '90 groeide WMF uit tot een meer gestructureerde organisatie, met een bredere opdracht op het vlak van beleidsvertegenwoordiging, inhoudelijke ondersteuning en communicatie.

In de jaren 2000 kreeg WMF een formele rol binnen Vlaamse en provinciale adviesstructuren. Een eerste personeelslid kwam in dienst in 2001. Vanaf 2008 werd ze erkend als provinciale koepelorganisatie binnen het Vlaamse ondersteuningsbeleid, op basis van het Besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2015 en het decreet van 29 april 1991 tot vaststelling van de algemene regelen inzake de erkenning en de subsidiëring van milieu-, natuur- en ruimteverenigingen. Het secretariaat van de vereniging is sinds 2009 gevestigd in Brugge en werd versterkt met een medewerker die zich specialiseerde in de beleidsdossiers, wat gaandeweg meer en meer het handelskenmerk van WMF is gaan worden.

Vandaag is WMF een professioneel ondersteunde vzw die 91 stemgerechtigde lidverenigingen overkoepelt. De organisatie combineert beleidsbeïnvloeding, netwerkvorming en ondersteuning van vrijwilligersinitiatieven met aandacht voor participatie, communicatie en thematische campagnes. WMF vervult daarbij een brugfunctie tussen het lokale milieumiddenveld en de beleidsactoren op niet alleen het provinciaal, maar ook het Vlaams niveau. Het werkingsgebied omvat de volledige provincie West-Vlaanderen.

Sinds 2022 is WMF erkend als regionale omgevingsvereniging door het Departement Omgeving, in het kader van het Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2021. Deze erkenning bevestigt haar kernopdrachten rond beleidsbeïnvloeding, netwerking en ondersteuning van lidverenigingen.

3.2. De organisatie

De WMF is een erkende regionale omgevingsvereniging met de rechtsvorm van een vzw. De organisatie hanteert een klassieke bestuursstructuur, conform het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen, en wordt gedragen door twee formele organen: de Algemene Vergadering en het Bestuur. De dagelijkse werking ligt grotendeels in handen van het secretariaat in Brugge. Er is een duidelijke rolverdeling tussen het strategisch-bestuurlijke niveau en de operationele uitvoering: de bestuursleden zijn allen vrijwilligers zonder professionele functie binnen het secretariaat. De voorzitter draagt, samen met het Bestuur, de eindverantwoordelijkheid over de organisatie als geheel.

3.2.1. Dagelijkse werking

De dagelijkse werking van de WMF wordt verzorgd door het secretariaat, dat het uitvoerend orgaan van de organisatie vormt. Het secretariaat is geen statutair bestuursorgaan, maar werkt onder toezicht van en in afstemming met het Bestuur. De medewerkers hebben een grote verantwoordelijkheid en autonomie om hun specifieke taak uit te voeren maar er wordt feedback gegeven en overlegd via veel directe contacten zodat er een sterke betrokkenheid

is van de bestuurders en de medewerkers en goed weten binnen welke krijtlijnen en prioriteiten zij werken.

Het secretariaatswerk wordt momenteel verdeeld tussen de medewerkers en enkele vrijwilligers:

- Bart Vanwildemeersch, voltijdse stafmedewerker Beleid en Communicatie
- Eva Waeyaert, tijdelijke administratieve ondersteuning tot eind 2025 1 dag/week
- Gertie Boutens, voltijds staf lid verenigingswerker sinds 1 november 2025
- Martine Langen, vrijwilliger bestuurder - personeelszaken
- Noel Goegebuer, vrijwilliger - financieel beleid - beleidsondersteuning
- Jan Travers, Vrijwilliger - ondersteuner beleidswerking
- Kristina Naeyaert - vrijwilliger bestuurder - algemene leiding
- Bertjan Olivier - vrijwilliger bestuurder - beleidsondersteuning

De medewerkers van het secretariaat:

- onderhouden de contacten met lidverenigingen, beleidsmakers en andere stakeholders
- zijn aanspreekpunt voor de milieu-, natuur- en klimaatbeweging in West-Vlaanderen
- ondersteunen vertegenwoordigers van WMF in adviesraden en overlegstructuren
- voeren beleidsvoorbereidend werk uit met het oog op natuur, milieu en klimaat
- verzorgen het luik communicatie naar de betrokken doelgroepen
- organiseren publieksactiviteiten, campagnes en netwerkmomenten

De filosofie van onze werking is dat de professionele medewerkers eigen taken hebben die complementair zijn en evenwaardig worden gewaardeerd door het Bestuur en dat alle functies onmisbaar zijn voor de werking van de vereniging. Het Bestuur stimuleert een cultuur waarbij er in een open geest wordt gewerkt in teamverband op basis van gelijkwaardigheid. Operationele beslissingen worden intern binnen het secretariaat genomen en zo nodig afgetoetst bij de voorzitter of een lid van het Bestuur dat het thema in kwestie opvolgt. Thema's met een sterk subregionale component, of thematisch verbonden aan een andere organisatie of specifieke expertise, worden in nauwe samenwerking met de betreffende lidorganisaties of stakeholders uitgewerkt. Strategische keuzes en beleidslijnen worden besproken en goedgekeurd door het Bestuur.

3.2.2. Bestuursorganen

De WMF wordt aangestuurd door twee formele organen: de Algemene Vergadering en het Bestuur.

De Algemene Vergadering (AV) is het hoogste orgaan van de organisatie. Ze bestaat uit vertegenwoordigers van de lidverenigingen, elk met één stem. De AV komt minstens twee keer per jaar samen. De AV beslist onder meer over:

- de goedkeuring van begroting, jaarrekening en werkingsverslagen
- het meerjarenplan en het actieprogramma
- de benoeming van bestuurders
- het lidmaatschap en de vaststelling van het lidgeld

De AV speelt een belangrijke rol in het richtinggevend kader van WMF, via bespreking en goedkeuring van beleidsplannen en evaluaties. Alle 91 stemgerechtigde leden worden uitgenodigd voor de AV.

Conform de statuten bestaat het Bestuur uit minimaal drie en maximaal twaalf leden. Het Bestuur bestaat uit vijf vaste leden, die verkozen worden door de Algemene Vergadering voor een hernieuwbaar mandaat. Hoewel er een aanbeveling was om de duur van de mandaten te beperken om zo voldoende rotatie in te bouwen, hechten wij een groot belang aan opbouwen van ervaring en kennis omdat een groot deel van de inhoudelijke werking op

beleidsniveau ligt en dit meestal langlopende processen zijn die lopen over vele jaren. Daarnaast zijn drie extra profielen op afroep beschikbaar ter versterking van het bestuur. Alle bestuurders zijn vrijwilligers en er is geen overlap met het secretariaat. De bestuurders combineren hun engagement met thematische expertise en ervaring in het netwerk. Er gebeurt jaarlijks een oproep naar nieuwe bestuurders via de lidverenigingen. Kandidaten worden aangenomen door de Algemene Vergadering. Het Bestuur:

- bewaakt de missie en strategische koers
- beslist over het financieel, inhoudelijk en organisatorisch beleid
- houdt toezicht op de werking van het secretariaat
- evalueert en ondersteunt de medewerkers
- stuurt bij waar nodig
- laat zich bijstaan door ondersteuners /experten zonder bestuursfunctie
- keurt beleidsplannen en rapporten goed
- vergadert 6-wekelijks en werkt nauw samen met het secretariaat

3.2.3. Vrijwilligers

Vrijwilligers vormen een essentieel structureel onderdeel van de werking van de WMF, zowel binnen de bestuursorganen als in de dagelijkse uitvoering van activiteiten.

Binnen de WMF gebeurt de instroom via twee wegen: gerichte werving of spontaan contact. Voor bepaalde rollen zoeken we doelgericht vrijwilligers. We stellen duidelijke functieprofielen op en verspreiden die via diverse kanalen (social media, onze site, de nieuwsbrief, mond-aan-mond). Gesprekken helpen om wederzijdse verwachtingen te verduidelijken, kansen te bespreken en praktische afspraken te maken (bv. over onkostenvergoedingen of verzekeringen).

Soms sluiten vrijwilligers aan na deelname aan activiteiten of toevallige ontmoetingen. Zij bepalen dan zelf hoeveel tijd ze willen investeren en welke rol ze opnemen. Wie bereid is meer verantwoordelijkheid te dragen, kan doorgroeien naar een bestuursfunctie.

Nieuwe vrijwilligers worden wegwijs gemaakt in de werking en structuur van de organisatie. Vrijwilligers met een bestuursfunctie krijgen de mogelijkheid om kosteloos gerichte opleidingen te volgen. De WMF investeert in vorming door bestuurders kansen te bieden om studiedagen en gespecialiseerde trainingen bij te wonen, zodat hun kennis en competenties verder groeien.

De WMF beschikt over een verzekering voor bestuurlijke aansprakelijkheid. We kiezen er bewust voor om bepaalde verantwoordelijkheden ook bij vrijwilligers buiten het bestuur te leggen om hun betrokkenheid te versterken. Zo wordt de boekhouding bijvoorbeeld nauwkeurig opgevolgd door een vrijwilliger met financiële expertise die geen deel uitmaakt van het bestuur.

Nieuwe potentiële bestuurders worden steeds uitgenodigd op de bestuursvergadering. Zij stellen zich na enige tijd kandidaat op de Algemene Vergadering en worden ter stemming voorgelegd. Het bestuur doet jaarlijks een oproep via de lidorganisaties.

Het Bestuur bestaat uitsluitend uit onbezoldigde vrijwilligers. Zij worden verkozen door de Algemene Vergadering en engageren zich om de missie en doelstellingen van de organisatie te bewaken, strategische beslissingen te nemen en toezicht te houden op de werking. Hun betrokkenheid vertrekt vanuit kennis, ervaring of thematische affiniteit met het werkveld van WMF.

Daarnaast wordt in de uitvoering van de werking van WMF regelmatig beroep gedaan op vrijwilligers, bijvoorbeeld voor het ondersteunen van activiteiten, campagnes of beleidsopvolging. In overleg met het Bestuur kunnen zij ook aangeduid worden als vertegenwoordiger van WMF in extern overleg of adviesraden. Hun mandaat wordt door het Bestuur vastgelegd, met duidelijke afspraken over engagement, standpuntinname en terugkoppeling.

De samenwerking met vrijwilligers is verankerd in het intern reglement. Hierin zijn gedragsregels, verwachtingen en afspraken vastgelegd, met respect voor het wederzijds engagement. De komende jaren wil WMF dit vrijwilligersbeleid verder verfijnen en structureren, met oog op een duurzame, transparante en gedragen samenwerking en met de ambitie om dit vrijwilligersveld te verruimen met nieuwe doelgroepen en meer diversiteit.

De WMF wil in de toekomst ook meer de subregionaal belangrijke thema's benaderen. Zo is er de Mandel in die regio, waarvoor op dit moment een GTO wordt uitgerold, maar ook heel wat strategische projecten in de Westhoek die momenteel richting coördinatie evolueren. Om de hoeveelheid aan bijeenkomsten te kunnen managen en tegelijk ook het natuur-, klimaat- en milieu middenveld van de betreffende subregio's te voeden met info en overleg, wil de WMF zowel de regiocoördinatoren van de betreffende gebieden, als vrijwilligers preferentieel uit een lidorganisatie, of in afstemming met de betrokken lidorganisaties intensief ondersteunen om hier een vorm van verzelfstandiging te bereiken. De WMF neemt hier dan de rol van netwerkondersteuning op, eerder dan een uitvoerende rol.

Binnen de werking is informele waardering vanzelfsprekend, onder andere via persoonlijk contact. Vrijwilligers worden betrokken bij ontmoetingsmomenten. De ondersteuning vanuit de WMF draagt sterk bij aan hun motivatie. Samen met anderen concrete resultaten behalen, is een belangrijke drijfveer voor vele vrijwilligers.

Als er iemand vertrekt ronden we af met een persoonlijk gesprek om de reden van vertrek te bespreken en waardevolle feedback te verzamelen.

De WMF bedankt de vrijwilliger op een manier die past bij hun inzet en bijdrage.

3.2.4. Lidverenigingen

De WMF verenigt 91 lidverenigingen die actief zijn in het natuur-, milieu- en klimaatdomein in West-Vlaanderen. Dit omvat lokale en regionale verenigingen, provinciale afdelingen van thematische koepels, en werkingen van organisaties zoals Natuurpunt, VELT en JNM. Lidverenigingen vormen de basis van de organisatie. Zij hebben inspraak in het beleid via de Algemene Vergadering, waarin elke vereniging recht heeft op één stem. De vertegenwoordiger die door een lidvereniging wordt aangeduid, treedt op als stemgerechtigde volmacht houder in de Algemene Vergadering. WMF ondersteunt haar lidverenigingen met:

- informatie en eerstelijnsadvies
- vormingsinitiatieven en workshops rond inhoudelijke thema's die relevant zijn voor de lokale werkingen, specifieke vormingen zoals over IT, actuele communicatie via sociale media, basiskennis over vergunningen en bijhorende juridische aspecten
- communicatie en promotie van acties
- overlegmomenten en netwerk kansen
- inhoudelijke ondersteuning in relatie tot overheden en adviesorganen en specifieke thema's
- ondersteuning bij het opmaken van standpunten of schrijven van bezwaarschriften

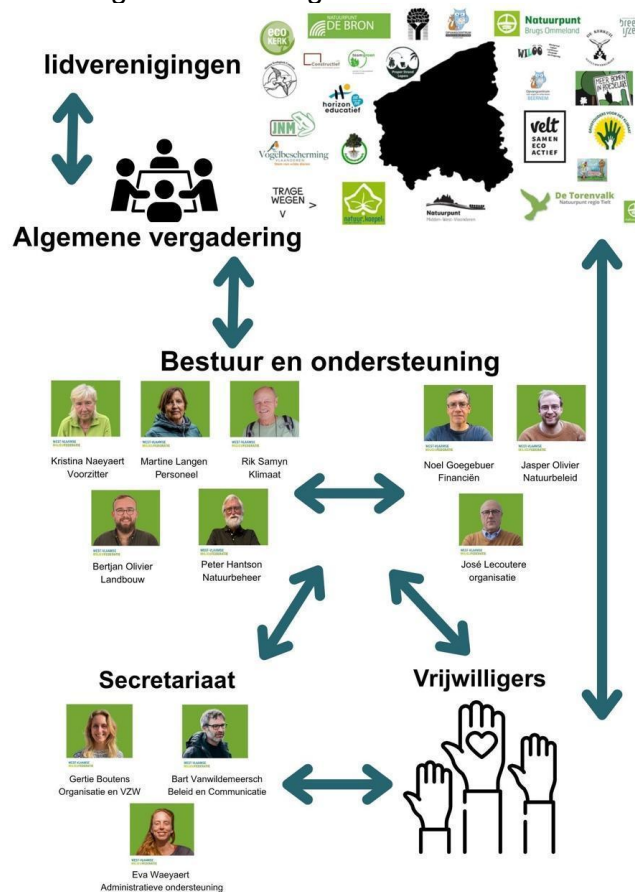
WMF werkt samen met haar lidverenigingen op basis van een gedeelde missie en visie. Elke vereniging behoudt daarbij haar eigen autonomie, typische werking en thema's. Door samen

te werken aan standpunten en signalen naar het beleid, maakt WMF de milieu-, natuur- en klimaatbeweging in West-Vlaanderen sterker en beter zichtbaar. De inzet van de lidverenigingen is vrijwillig. WMF beschouwt dit engagement als een grote meerwaarde en zet in op een goede, wederzijdse relatie met haar leden en wil vooral een verbindende rol op zich nemen.

Lidverenigingen worden actief betrokken via de Algemene Vergadering en occasionele consultaties, zoals bevragingen, workshops en deelname aan specifieke overlegmomenten. Zo wordt hun expertise structureel meegenomen in beleids- en strategiebepaling.

3.2.5. Organigram

Het organigram van de werking ziet er als volgt uit:

Dit organigram illustreert de transparante rolverdeling binnen de WMF. De Algemene Vergadering vertegenwoordigt de lidverenigingen en bepaalt de strategische koers. Het Bestuur stuurt en ondersteunt het secretariaat, dat de dagelijkse werking uitvoert in samenwerking met vrijwilligers. De wederkerige pijlen tonen dat overleg, participatie en terugkoppeling structureel ingebouwd zijn in de werking.

3.3. Governance en zakelijk beleid

Het bestaand intern reglement regelt de governance binnen de vereniging en lijnt taakverdelingen af en zaken zoals vertegenwoordigingen naar de buitenwereld. Een herziening van bepaalde aspecten en actualisering wegens de personeelsswissels is gepland op korte termijn.

3.3.1. Goed bestuur en besluitvorming

De WMF hecht groot belang aan transparant, democratisch en gedragen bestuur. De besluitvorming verloopt volgens de principes van collegialiteit, participatie en mandaatduidelijkheid. De Algemene Vergadering is het hoogste beslissingsorgaan en komt minstens twee keer per jaar samen. Het Bestuur vergadert momenteel op 6-wekelijkse basis en staat in voor de strategische aansturing van de organisatie. Interne afspraken over aanstellingen, bevoegdheden, vertegenwoordiging en mandaten zijn vastgelegd in het intern reglement. Het beleid van WMF wordt gevoerd in overeenstemming met de principes van goed bestuur zoals beschreven in het beoordelingskader van het Departement Omgeving (transparantie, participatie, doeltreffendheid en rekenschap).

3.3.2. Organisatorische transparantie

De organisatie streeft naar maximale transparantie in structuur, processen en besluitvorming. Beleidsdocumenten, jaarplannen, financiële rapporten en verslagen van bestuursvergaderingen worden gedeeld met de leden en zullen op de website toegankelijk gemaakt worden voor publiek. Taken, rollen en verantwoordelijkheden van medewerkers, bestuurders en vertegenwoordigers zijn duidelijk omschreven in functieomschrijvingen. Interne communicatie en opvolging verlopen volgens afgesproken procedures beschreven in het intern reglement, wat bijdraagt aan continuïteit en vertrouwen.

3.3.3. Zakelijk beleid en middelenbeheer

WMF voert een zakelijk beleid dat gericht is op een duurzaam, verantwoord en efficiënt beheer van middelen. De organisatie werkt met een goedgekeurde begroting en volgt de principes van soberheid, rechtmatigheid en controleerbaarheid. Onkosten, aankopen en andere uitgaven zijn onderworpen aan voorafgaande goedkeuring volgens het huishoudelijke reglement. Boekhouding en financiële verslaggeving verlopen conform de wettelijke bepalingen. Publieke en private steun wordt enkel aanvaard indien deze verenigbaar is met de missie en waarden van de federatie. In 2026 wordt een ethisch kader uitgewerkt om criteria en grenzen vast te leggen voor eventuele samenwerkingen met bedrijven en private actoren, in lijn met de missie en waarden van WMF.

3.3.4. Integriteit en onafhankelijkheid

WMF bewaakt haar onafhankelijkheid ten aanzien van politieke, commerciële of andere externe invloeden. Bestuurders en medewerkers mogen geen politiek mandaat uitoefenen tijdens hun engagement bij de organisatie. Vertegenwoordigers van de WMF in externe overlegstructuren en adviesraden worden geacht steeds te handelen in lijn met de missie en standpunten van de federatie. Deontologische principes en gedragscodes zijn opgenomen in het intern reglement.

3.3.5. Personeelsmanagement

In de afgelopen periode werd de organisatie geconfronteerd met een structureel verstoorde samenwerking binnen het team. Ondanks herhaalde inspanningen tot overleg, bemiddeling en herverdeling van taken bleek er geen duurzame oplossing mogelijk. Uiteindelijk werd, in overleg met het Bestuur, beslist om de arbeidsovereenkomst (oktober '25) met een medewerker te beëindigen. Deze beslissing had belangrijke financiële en operationele implicaties voor de organisatie, en werd pas genomen na grondige afweging van de impact op het team en de strategische werking. Deze ervaring onderstreepte de nood aan een versterkt personeelsbeleid, met duidelijke krijtlijnen rond samenwerking, communicatie, taakverdeling en besluitvorming. Intussen werd de functie van verenigingswerker opnieuw omschreven en ingevuld. Vanuit die ervaring heeft WMF haar personeelsbeleid kritisch

geëvalueerd en herwerkt. Dit resulteerde in zeven pijlers die voortaan richtinggevend zijn voor de aansturing, samenwerking en ondersteuning binnen het secretariaat en de vrijwilligerswerking:

1. **Missie en waarden**
Het personeelsbeleid ondersteunt actief de realisatie van de missie van WMF. Alle medewerkers en vrijwilligers handelen in overeenstemming met de kernwaarden van de organisatie: onafhankelijkheid, transparantie, ondersteuning, verbondenheid en deskundigheid. Deze waarden vormen het gedeeld referentiekader voor samenwerking, communicatie en representatie.
2. **Werving en onthaal**
Selectieprocedures verlopen transparant, met aandacht voor inhoudelijke expertise, samenwerking en draagvlak binnen het team. Nieuwe medewerkers worden verwelkomd via een gestructureerd onthaaltraject met duidelijke verwachtingen en kennismaking met het netwerk.
3. **Vrijwilligersbeleid**
Vrijwilligers worden erkend als structurele krachten binnen de werking. Hun inzet wordt ondersteund via functieomschrijvingen¹, praktische begeleiding en, waar relevant, vorming. Dit gebeurt in lijn met de Vrijwilligerswet en de afspraken in het intern reglement.
4. **Vorming en ontwikkeling**
WMF stimuleert interne kennisdeling en permanente ontwikkeling, via o.a. leermomenten, studiedagen en uitwisseling binnen het netwerk. De leerbehoeften van het team worden besproken tijdens de functioneringsgesprekken.
5. **Arbeidsomstandigheden**
Verloning volgt de sectorale afspraken. Er is aandacht voor werkbaarheid, gezonde werkdruk, telewerk, duurzame mobiliteit en mentaal welzijn. Praktische afspraken hierover zijn opgenomen in het intern reglement.
6. **Functioneren en evaluatie**
Jaarlijks worden gesprekken gevoerd rond functioneren en doelstellingen, gekoppeld aan de strategische werking. Deze gesprekken gebeuren in een sfeer van vertrouwen en open feedback. Afspraken worden gedeeld en opgevolgd.
7. **Einde samenwerking**
Bij beëindiging van een samenwerking worden transparante procedures gevolgd, met aandacht voor wederzijds respect, overdracht van taken en een eventueel exitgesprek. Zo zal het leerpotentieel van elke samenwerking benut worden.

3.3.6. Monitoring en evaluatie

De WMF hanteert een systematische aanpak om de voortgang en de resultaten van haar werking op te volgen. De evaluatiepraktijk evolueert mee met de professionalisering van de organisatie: waar in de vorige beleidsperiode hoofdzakelijk werd gewerkt met een jaarlijks voortgangsrapport, kiest WMF voortaan voor een resultaatgericht en meerlagig evaluatiesysteem. De opvolging en evaluatie verlopen op drie niveaus die samen de link vormen tussen acties, resultaten en maatschappelijke effecten:

- **Operationele uitvoering**

Op dit niveau wordt de uitvoering van acties uit de meerjarenverbintenis continu opgevolgd. Het secretariaat registreert per kwartaal de realisaties, overlegmomenten, beleidsadviezen en samenwerkingsinitiatieven in een interne beleidsmonitor. Een voorbeeld van hoe deze acties worden opgevolgd werd opgenomen in bijlage 5. Deze systematische opvolging laat toe om de dagelijkse werking voortdurend af te stemmen

¹ De functieomschrijvingen staan gepubliceerd op de website: <https://www.westvlaamsemilieufederatie.be/doe-mee/>

op de strategische koers, tijdig bij te sturen en nieuwe beleidskansen te benutten. De verzamelde gegevens vormen de basis voor de jaarlijkse rapportering aan Bestuur en Algemene Vergadering.

- **Beleidsresultaten**

Dit niveau brengt in kaart wat de acties concreet opleveren. Jaarlijks worden de outcome-indicatoren geëvalueerd die in de meerjarenverbintenis zijn opgenomen, zoals de mate van samenwerking met lidverenigingen, de vertegenwoordiging van WMF in overlegfora, de kwaliteit van beleidsinzendingen en de tevredenheid van leden over hun beleidsvertegenwoordiging. Een voorbeeld van hoe deze resultaten in kaart zullen worden gebracht werd opgenomen in bijlage 5.

De resultaten worden besproken in het bestuur en gebruikt voor inhoudelijke bijsturing en prioritering. Op deze manier wordt de meerjarenverbintenis benut als dynamisch instrument voor beleidsopvolging.

- **Beleidsdoorwerking**

Aan het einde van de beleidsperiode beoordeelt WMF de structurele effecten van haar werking.

Deze eindevaluatie focust op de doorwerking van adviezen, de structurele invloed op beleidsbeslissingen, de versterking van de milieubeweging als gesprekspartner en de bijdrage aan de kwaliteit van de leefomgeving.

De evaluatie gebeurt aan de hand van documentanalyse, terugkoppeling uit overlegfora en een tweejaarlijkse ledenbevraging.

De bevindingen worden opgenomen in een samenvattend reflectieverslag dat dient als input voor de volgende beleidsperiode.

Door deze driedelige structuur te hanteren, verzekert WMF een transparante en lerende evaluatiecultuur. Evaluatiemomenten worden niet enkel gebruikt om te rapporteren, maar ook om inzichten te delen, samenwerking te versterken en de effectiviteit van de werking te verhogen. De belangrijkste bevindingen worden jaarlijks opgenomen in het werkingsverslag en voorgelegd aan de Algemene Vergadering.

4. Beschrijving van inhoudelijke werking van de vereniging

West-Vlaanderen wordt gekenmerkt door intensieve landbouwlandschappen met toenemende industriële (groenten)teelten en met bijhorende verwerkende nijverheden. Deze leggen een grote druk op de open ruimte en zorgt voor bijhorende milieu (water)drukken. De polders krijgen te maken met verzilting en druk op de open ruimte door o.a. uitbreiding van de havenactiviteiten. Oprukkende verstedelijking en industriële ontwikkelingen kenmerken dan weer de stedelijke gebieden (regio Kortrijk, Waregem, Roeselare, Brugge). De zones van kust, strand en duinen met bijhorende toeristische en recreatieve infrastructuur geven dan weer heel eigen milieudrukken. WMF werkt binnen deze diverse achtergronden waarvan sommige uniek zijn binnen Vlaanderen.

WMF is actief in heel wat dossiers die invloed hebben op bovengeschetste uitdagingen zoals dossiers met regionale focus, droogte en wateroverlast in de IJzer-en Handzamevallei, problematiek rond drinkwaterwinning door pesticidenvervuiling aan de Blankaart, vergunningendruk in Zuid-West-Vlaanderen, natuurversterking en Kustvisie aan de kust en het efficiënt invullen van ruimte voor bedrijvigheid in regio Brugge, Ventilus en verbreding van de E403.

Via ons netwerk en de aanwezigheid in lokale structuren en betrokkenheid bij bovenlokale beleidsprocessen, laat WMF toe bruggen te slaan tussen terreinervaring en beleid. Daarenboven zorgt de subregionale inbedding -in combinatie met de directe en indirecte

vertegenwoordiging binnen de Vlaamse beleidsstructuren- er voor dat signalen en tendensen directe ingang kunnen vinden in het Vlaamse beleid, aan de hand van toegepaste voorbeelden.

4.1. Werkingsgebied

- **Geografische spreiding**

De WMF is actief in de volledige provincie West-Vlaanderen, die 62 gemeenten omvat, goed voor ruim 3000 km² en meer dan 1,2 miljoen inwoners. De werking is breed verankerd, zowel in de stedelijke gebieden rond Brugge, Roeselare, Kortrijk en Oostende, als in landelijke regio's zoals de Westhoek, de Leiestreek en de kuststrook. Die volledige gebiedsdekking maakt van WMF een unieke speler binnen het Vlaamse middenveld.

- **Samenstelling van het netwerk**

WMF overkoepelt momenteel 91 lidverenigingen, verspreid over heel West-Vlaanderen. Deze verenigingen zijn inhoudelijk en organisatorisch divers en worden opgedeeld in zes categorieën:

- Gewestelijke natuur- en milieuverenigingen met provinciale vertegenwoordiging, zoals Bond Beter Leefmilieu (BBL), Natuurpunt, Velt, JNM, Vogelbescherming Vlaanderen, Natuuracademie West-Vlaanderen en Eokerk Bisdom Brugge
- Regionale natuur- en milieuverenigingen, die actief zijn op subregionaal niveau en een duidelijke geografische focus hebben. Dit omvat onder meer Natuurpunt De Bron (Westhoek), Natuurpunt De Torenvalk (Tielt en omgeving), Natuur.koepel (Zuid-West-Vlaanderen), Natuurpunt Brugs Ommeland en Middenkust, Natuurpunt Midden West-Vlaanderen, Propere Strandlopers en Natuurwerkgroep De Kerkuil (Westhoek en Westkust)
- Lokale natuur- en milieuverenigingen en actiegroepen, actief rond specifieke dossiers of gemeentelijke milieuraadwerkingen. Voorbeelden zijn Groen vzw (Brugge), Leefmilieu Roeselare, WILOO, Trage Wegen IJzergemeenten, Grootouders voor het Klimaat Brugge en Duurzaam Damme
- Natuurpunt-afdelingen, verspreid over het hele provinciale grondgebied, met werking rond natuurbeheer, natuurbeleving en educatie op gemeentelijk niveau
- VELT-afdelingen, met focus op ecologisch leven, duurzaam tuinieren en voedseltransitie
- JNM-afdelingen, met jongerenwerking rond natuur, milieu en klimaat

Deze structuur zorgt voor een breed en diep netwerk: breed in geografische dekking, diep in terreinverankering. Via directe contacten, veel aanwezigheid bij activiteiten van de lidverenigingen, overleg, uitwisselingen via een maandelijkse nieuwsbrief of via sociale media, thematische werkgroepen en jaarlijkse ontmoetingsmomenten zoals de Algemene Vergadering onderhoudt WMF een actieve en wederkerige relatie met haar leden.

- **Partners en externe relaties**

De WMF is stevig ingebed in het brede netwerk van het natuur- en milieumiddenveld in West-Vlaanderen en werkt intensief samen met diverse externe actoren, waaronder

- De Provincie West-Vlaanderen, waarmee een meerjarige samenwerkings- en subsidiëringsovereenkomst werd afgesloten. De Provincie erkent WMF als aanspreekpunt en partner voor natuur-, milieu- en klimaatverenigingen en -beleid in de regio

- Het Departement Omgeving van de Vlaamse overheid, dat WMF erkent als regionale koepelvereniging voor West-Vlaanderen
- Bond Beter Leefmilieu (WMF wordt o.a. vertegenwoordigd in de Bestuursraad van BBL) en Natuurpunt, als leden van deze Vlaamse koepel voor natuur- en milieuorganisaties, met wie wordt samengewerkt rond specifieke Vlaamse en provinciale dossiers zoals het MAP, Agnasprocessen, E403, Ventilus, Kustvisie,
- Lokale besturen, in het kader van participatieprocessen, adviesverlening of projectwerking
- Onderwijs- en kennisinstellingen, zoals VIVES Hogeschool, Howest en UGent, gezamenlijke projecten en/of vorming
- Andere maatschappelijke en projectmatige partners, bijvoorbeeld in trajecten zoals Ventilus, Kustvisie of diverse strategische projecten, drinkwaterkwaliteit en -kwantiteit (drinkwaterproducenten)
- Grote industriële actoren rond thema's als impact van bepaalde teelten in West-Vlaanderen zoals aardappelen (Agristo, Claerebout) en grove groenten (Ardo)

Deze samenwerkingen versterken de positie van WMF als representatieve spreekbuis en als inhoudelijke partner bij beleidsontwikkeling en participatie op lokaal, provinciaal en Vlaams niveau.

4.2. Maatschappelijke uitdagingen en thematische focus

De WMF werkt aan een duurzame en gezonde leefomgeving in de provincie West-Vlaanderen en draagt zo bij aan de Vlaamse omgevingsdoelstellingen. De thematische focus van WMF is breed en vertrekt vanuit de samenhang tussen natuur, milieu, klimaat en gezondheid. De werking is gestructureerd rond zes prioritaire thema's, die elk beantwoorden aan urgente maatschappelijke uitdagingen en waarop WMF beleidsmatig en maatschappelijk wil wegen:

- **Landschap en biodiversiteit**

WMF zet zich in voor het behoud, herstel en duurzame beheer van het West-Vlaamse landschap. Biodiversiteit, open ruimte en ecosysteemdiensten staan centraal. Er zijn heel wat uitdagingen: West-Vlaanderen telt de kleinste oppervlakte beschermde natuur in Vlaanderen en is zeer bosarm, en het minste aantal Europees beschermde gebieden onder de Habitat en Vogelrichtlijn. Daarnaast zijn er bijzonder intense milieudrukken o.m. de nutriëntenoverlast door de intensieve veeteelt, de druk van industriële landbouw gericht op enkele teelten zoals aardappelen en grove groenten, de sterke en nog steeds toenemende industrialisering, slechte waterkwaliteit, invloed van vervuilende stoffen zoals pesticiden en PFAS, de sterke versnippering van het landschap, bodemerosie,... Hoge grondprijzen zetten daarbij een rem op uitbouw van meer natuur en bos. Gebrek aan kennis in de brede samenleving en bij beleidsmakers over de belangrijke rol die natuurwaarden spelen in onze samenleving (ecosysteemdiensten) resulteert in te weinig draagvlak en inzet van middelen. Anderzijds liggen er nieuwe kansen in een aanpassing van het waterbeleid door Blue Dealprojecten en de uitvoering van de Europese Natuurherstelwet. Verwante dossiers waar we op inzetten zijn onder meer: vergunningen voor nieuwe industrie en nieuwe stallen, AGNAS processen, Kustvisie, pleidooi voor basisnatuurkwaliteit als norm in alle gebieden.

- **Milieu en gezondheid**

De impact van vervuiling, geluid, luchtkwaliteit, afval en waterkwaliteit op mens en natuur vraagt om een structurele aanpak. WMF kaart milieuknelpunten aan en ondersteunt lokale initiatieven rond gezonde leefomgeving en recht op stilte, schaduw en ademruimte. De band tussen gezondheid en natuur-/milieukwaliteit kan een

belangrijke ingangspoort zijn om een breder publiek aan te spreken voor deze omgevingsthema's. Bijhorende dossiers: PFAS en pesticiden aanwezigheid, drinkwaterkwaliteit, geurhinder, houtverbranding, lichtvervuiling door serres.

- **Droogte en waterbeheer**

Zowel de structurele droogte van de voorbije jaren als de calamiteiten in natte jaren zoals de overstromingen in de Westhoek van 2023 maken van waterproblematieken een belangrijke rode draad doorheen onze werking. Wij vragen aandacht voor een doordachte systeembenadering zoals uitgewerkt in Weerbaar Vlaanderen door participatie aan bekkencomités, droogtecommissies en waterlandschappen en overleg met de provincie als grootste waterbeheerder.

- **Klimaat en energie**

De impact van de klimaatverandering is onmiskenbaar en leidt tot een echte systeemcrisis. De ernst van het probleem staat in sterke discrepantie met de inzet van de maatschappij en het beleid. Klimaatadaptatie en -mitigatie vormen een rode draad in de werking. WMF werkt mee aan beleidsvoorbereiding rond hernieuwbare energie (Ventilus dossier), energiedelen, klimaatplannen en de ruimtelijke implicaties ervan (zoals bij aanvragen rond windmolens, aanleg van grootschalige zonne-installaties). Droogte, hitte en overstromingsrisico's zijn belangrijke aandachtspunten.

- **Landbouw en voedsel**

De transitie naar duurzame landbouw is essentieel voor natuur, bodem, water en klimaat. WMF ondersteunt agro-ecologische praktijken, korte keten-initiatieven en landschapsvriendelijke landbouwmodellen en gaat daarvoor in overleg met grote spelers in de sector en het provinciebestuur. Er is ook aandacht voor de impact van intensieve veeteelt via het MAP-overleg (waar WMF betrokken is op Vlaams niveau) en pesticidengebruik. Wij besteden veel aandacht aan de risico's die verbonden zijn aan de huidige grootschalige en intensieve productiemethoden waarbij een zware druk wordt gezet op hulpbronnen zoals bodemvruchtbaarheid en waterbeschikbaarheid en waarbij het beleid reageert met symptoomaanpak die bestendig werkt met als voorbeeld de intentie om grootschalige waterbekkens aan te leggen voor irrigatie bij watertekorten.

- **Participatie en beleidstransitie**

WMF gelooft in de kracht van het middenveld en stimuleert burgerparticipatie in omgevingsbeleid. De organisatie bouwt bruggen tussen overheden, burgers en verenigingen en streeft naar transparante besluitvorming. WMF is actief in adviesraden, participatietrajecten en projectgroepen.

Deze thematische werking is ingebed in de kernopdrachten van de federatie en vertaalt zich in beleidsbeïnvloeding, vorming, campagnes, adviesverlening in overlegstructuren (Provinciale Minaraad, Procoro) en samenwerking met het brede netwerk van lidverenigingen en partners en diverse administraties zoals INBO, VLM en VMM.

4.3. Doelgroepen

De WMF richt zich op verschillende doelgroepen. Voor elk van hen biedt ze een duidelijke meerwaarde via ondersteuning, samenwerking en impact op beleid en samenleving:

- **Lidverenigingen**

De lidverenigingen vormen het hart van de organisatie. De mate en manier van betrokkenheid verschilt van lidvereniging tot lidvereniging. Zij krijgen ondersteuning op maat via vorming, communicatie, beleidsinbreng en netwerkmomenten. Zo kunnen ze hun werking versterken, zich beter organiseren en samen wegen op het beleid.

- **Vrijwilligers**
Vrijwilligers helpen mee bij terreinwerk, het opvolgen van vergunningsdossiers, het organiseren van acties of het vertegenwoordigen van WMF in adviesraden. Ze brengen ervaring en lokale kennis aan. WMF ondersteunt hen met praktische tools, inhoudelijke vorming en als aanspreekpunt voor begeleiding. Het Bestuur van WMF zelf wordt volledig gedragen door vrijwilligers. Nieuwe vrijwilligers vinden die zich willen engageren voor de WMF werking, is een belangrijke opdracht voor de komende jaren.
- **Beleidsmakers**
Gemeentelijke, provinciale en Vlaamse beleidsverantwoordelijken (politiek en administratief) zijn een belangrijke gesprekspartner. Via formele adviesraden en informele contacten en eigen communicatie brengt WMF de signalen en voorstellen van het netwerk onder de aandacht. Daarnaast bouwt de WMF een netwerk uit van informele en formele contacten om informatie te voorzien en overleg rond specifieke vraagstukken te initiëren, teneinde een breed draagvlak en meer holistische benadering voor het beleid te kunnen faciliteren. Dankzij deze werking krijgen beleidsmakers toegang tot terreinervaring en gedragen voorstellen. Dat helpt hen om beleidsbeslissingen te onderbouwen en te versterken met input vanuit het maatschappelijk middenveld.
- **Inwoners van West-Vlaanderen en bij uitbreiding Vlaanderen**
De West-Vlaming krijgt via campagnes, acties en educatieve activiteiten toegang tot informatie en inspiratie rond natuur, milieu en klimaat. WMF wil hen betrekken als burger, vrijwilliger of deelnemer aan lokale initiatieven.
Via de media werkt de WMF ook naar de Vlaamse inwoners. Opinies en bijdragen aan artikels en reportages worden actief ingestuurd en voorzien op vraag om West-Vlaanderen bij de Vlaming te brengen. Dit om blijvend de aandacht te trekken op dit gebied buiten de Vlaamse Ruit.
- **Jongeren en onderwijsinstellingen**
WMF investeert in jongeren als partners van de toekomst en biedt hen kansen om bij te leren en mee te bouwen. Zo organiseert WMF al twee jaar samen met Vives Hogeschool mee een thema-avond rond een typisch vraagstuk (Water voor de intensieve landbouw, Landschappen als verbindend gegeven) bij de start van het academiejaar.
- **Partners in het middenveld**
Andere middenveldorganisaties zijn belangrijke bondgenoten. Door samenwerking ontstaat uitwisseling van expertise, gezamenlijke campagnes en beleidsvoorstellen. WMF versterkt hun impact door verbindingen te leggen, overleg te organiseren en krachten te bundelen voor een sterker maatschappelijk verhaal.
- **Bedrijven**
Steeds meer voert de WMF op een intensieve manier overleg met bedrijven. Dit onder meer omwille van haar doel om voor de groente- en aardappelverwerkende industrie een charter te kunnen opstellen, en tussen de ruimere landbouwsector en milieu- en natuursector in navolging van het principesakkoord MAP7. Maar ook om vergunningsaanvragen als kans te zien om de bestaande uitdagingen op vlak van milieu en natuur breder open te trekken en andere actoren te betrekken binnen het oplossen van de vraagstukken.
Daarnaast voert de WMF ook gesprekken met bedrijven in het kader van duurzame bedrijfsvoering en onderzoek hiernaar.
Ook met individuele landbouwbedrijven worden gesprekken gevoerd. Dit om de

maatschappelijke vragen van de natuur- en milieusector samen te brengen met eventuele afzet van hoogwaardige producten, in het kader van landschap en natuur.

4.4. Activiteiten en kerntaken

De WMF voert haar werking uit in lijn met de vijf kernopdrachten voor erkende regionale omgevingsverenigingen. Die opdrachten vormen het kader voor een praktijkgerichte en beleidsmatige werking, met focus op impact, betrokkenheid en samenwerking.

- **Beleidsdeelname en belangenbehartiging**

De organisatie zet sterk in op beleidsbeïnvloeding en is actief in tal van formele advies- en overlegstructuren, zoals:

- de provinciale Minaraad, Procoro, de Vlaamse Droogtecommissie en MAP-overleg
- trajecten rond Beleidsplan Ruimte, stikstof, drinkwater, Kustvisie, Ventilus en de Green Deal

De inbreng van WMF steunt op signalen uit het terrein, expertise vanuit het netwerk en inhoudelijke onderbouw op vlak van natuur, milieu en klimaat.

- **Versterken van verenigingen en netwerken**

De 91 lidverenigingen van WMF vormen de ruggengraat van de organisatie. WMF ondersteunt hen via:

- inhoudelijke begeleiding bij dossiers over vergunningen, ruimtelijke planning en natuurbeheer
- vormingsmomenten zoals studiedagen, webinars en trajecten rond beleidswerking
- thematische netwerken over energie, landbouw, kust, gezondheid en landschap

Zo versterkt WMF de slagkracht van lokale en regionale spelers en bevordert het de samenhang binnen het milieumiddenveld.

- **Betrekken van burgers en actoren bij omgevingsuitdagingen**

WMF betreft burgers, verenigingen en lokale initiatieven actief bij actuele omgevingsvraagstukken zoals water en droogte, stikstof, ruimtedruk of milieugezondheid. Dit gebeurt onder meer via:

- infomomenten en participatieprocessen, zoals bij bufferbekkens (bv. Zillebeke) of windprojecten
- begeleiding van lokale milieudossiers, zoals PFAS-vervuiling in Ieper of de Mandelvallei
- ondersteuning van burgerinitiatieven rond trage wegen, pesticiden vrije zones of lokaal landschapsherstel

We ondersteunen met kennis, vorming en communicatie en vergroten zo de betrokkenheid van burgers bij omgevingsbeslissingen.

- **Vrijwilligers en participatie**

Vrijwilligers zijn onmisbaar in de werking van WMF, zowel binnen bestuursorganen als in de uitvoering van campagnes en trajecten. De vrijwilligerswerking van WMF is opgebouwd in concentrische cirkels: centraal staan de vrijwilligers die de dagelijkse werking dragen vanuit een bestuursengagement.

Een aantal vrijwilligers vanuit betrokken lokale of regionale verenigingen treden als gemandateerden op in naam van WMF bij specifieke dossiers of in overlegstructuren. Daarnaast participeren momenteel 91 stemgerechtigde vrijwilligers van de deelverenigingen aan de AV van de WMF en bepalen zo mee de grote krijtlijnen van de werking. Daarrond is er tenslotte een veel ruimere groep van enkele honderden

vrijwilligers die vooral vanuit hun eigen lokale of regionale beleidswerking bijdraagt aan de omgevingsdoelstellingen waar WMF rond werkt.

Aangezien WMF vooral inzet op beleidswerking zorgt ze voor ondersteuning in één van de moeilijkste onderdelen van de vrijwilligerswerking van verenigingen. De drempel om mee te doen aan beleidswerking is vaak hoog. We werken hier aan door kennisopbouw, kennisdeling, contacten leggen bij relevante actoren, vormingssessies allerhande om niveau vrijwilligers te verhogen, administratieve ondersteuning bij dossiers. We hanteren een vrijwilligersbeleid dat inzet op voldoende instroom, ondersteuning, inhoudelijke vorming over zeer diverse thema's, waardering en duurzame samenwerking. Zo bouwen we aan een netwerk van geëngageerde mensen dat lokaal én regionaal zijn meerwaarde bewijst. De continue wisselwerking tussen deze vrijwilligers en WMF door overleg, kennisdeling, communicatie, standpuntvorming biedt een forum voor engagement en resulteert in een sterke beleidswerking op alle niveaus.

- **Netwerking en samenwerking rond omgevingsvraagstukken**

WMF probeert bij elk thema of dossier van omgevingsuitdagingen waar wordt rond gewerkt een verbindende rol te spelen waarbij relevante actoren worden samengebracht. Dit uit zich in:

- gezamenlijke standpunten en allianties rond thema's zoals ruimtelijke ordening, stikstof, energie of open ruimte
- co-organisatie van studiedagen en symposia, waaronder de Kustsymposium, Natuurstudiedag of landbouw- en watertrajecten
- beleidsmatige samenwerking met organisaties als BBL, Natuurpunt, Velt, VIVES Hogeschool, en lokale besturen

Deze aanpak maakt van WMF een structurele schakel tussen beleid, terrein en samenleving.

4.5. Realisaties en resultaten 2022-2025

De werking van WMF werd tussen 2022 en 2025 versterkt op drie strategische assen: netwerkontwikkeling, beleidsimpact en organisatorische groei.

- **Netwerk en participatie**

- 91 lidverenigingen, gebiedsdekkend in West-Vlaanderen
- 10 overlegmomenten met het netwerk
- Structurele uitbouw van thematische netwerken rond landschap, kust, gezondheid en energie

- **Beleidswerking en inhoudelijke impact**

- Actieve deelname aan 8 bovenlokale adviesraden (o.a. Procoro, MAP-overleg, Droogtecommissie)
- Gemiddeld 30 à 40 adviezen per jaar over vergunningsdossiers, MER's, beleidsplannen
- Beleidsimpact in concrete dossiers zoals Ventilus, E403, waterspaarbekkens en Mestactieplan

- **Organisatorische groei**

- Erkenning voor fiscale attesten (2025)
- Start intern traject rond bestuursvernieuwing en personeelskader
- Strategisch financieel meerjarenpad met verbreding van inkomstenbronnen

- **Mijlpalen**

- Lancering bovenregionaal overlegmodel (2023)
- Campagne "Gezonde open ruimte" (2024)

- Lid van MAP-overleg op Vlaams niveau (2025)

4.6. Communicatiewerking en publieksbereik

De WMF communiceert actief over milieu-, natuur-, klimaat- en ruimtelijke thema's via digitale nieuwsbrieven, sociale media, campagnes en een inhoudelijk vernieuwde website. Deze publiekswerking richt zich op zowel de achterban als een breder publiek, in functie van bewustmaking, participatie en draagvlakversterking.

- **Nieuwsbrieven en website**
WMF verstuurt ongeveer maandelijks een digitale nieuwsbrief met updates over beleid, acties en initiatieven in West-Vlaanderen.
De vernieuwde website (www.westvlaamsemilieufederatie.be) biedt actuele informatie per transitie- en themahoofdstuk: landschap, landbouw, gezondheid, energie en beleid. Bezoekers vinden er nieuwsberichten, standpunten, campagnes en oproepen tot actie.
- **Sociale media**
Via sociale media wordt dagelijks gecommuniceerd over dossiers, acties en opinies. In 2024 telde WMF:
 - 506 leden op Facebook
 - 947 volgers op Twitter/X
 - Daarnaast worden ook LinkedIn en Instagram ingezet, vooral in functie van campagnes en thematische zichtbaarheid
- **Campagnes**
WMF voerde onder meer campagne onder de noemer "Ik verdien meer", met aandacht voor gezonde lucht, proper water, natuurverbinding en kwaliteitsvol landschap. Deze actie werd ondersteund met visueel campagnemateriaal, zowel online als via affiches.
- **Publieksgerichte communicatie**
Maakt ook deel uit van lopende campagnes zoals het Burgerplatform Gezond Platteland, de Polderfront-actie en diverse beleidsgerichte standpuntcommunicatie rond stikstof, ruimte en landbouw.

4.7. Opvolging aanbevelingen begeleidingscommissie

De aanbevelingen van de begeleidingscommissie (2024-2025) werden actief opgevolgd:

- **Doelstellingen en indicatoren**
WMF werkt in het nieuwe beleidsplan met outcome-indicatoren die effect en impact meten, in plaats van enkel output.
- **Financiële verbreding**
Nieuwe inkomstenbronnen werden aangeboord: erkenning voor fiscale attesten (2025), verhoging provinciale subsidie en afsluiten meerjaren overeenkomst, herziening lidgelden en diversificatie via projecten. Deze positieve evolutie werd echter getemperd door de financiële impact van een ontslag en bijhorende ontslagvergoeding.
- **Communicatie en campagnes**
Evaluatie van campagnes gebeurt systematischer: keuzes worden afgestemd op strategische relevantie en doelgroepen.

- **Kennisborging**
Samenwerking met VIVES en andere instellingen zoals INBO versterkt de interne en externe kennisdeling. Wij plannen het ontwikkelen van een kennisplatform waar onze actieve vrijwilligers de noodzakelijke beleidsinfo kunnen terugvinden en hen helpen om adviezen en bezwaarschriften te schrijven.
- **Bestuur en organisatie**
Twee externe deskundigen werden toegevoegd aan het bestuur. Er werd intern een traject opgestart voor rolverdeling en -vernieuwing.
- **Digitale communicatie en transparantie**
De website werd in 2025 volledig herwerkt met publieke informatie over de organisatie, de prioritaire thema's, beleidsdocumenten, activiteiten en projecten.

4.8. Zelfevaluatie

WMF voerde in 2025 een grondige zelfevaluatie uit op basis van de voortgangsrapporten in het kader van het beleidsvoorbereidend traject 2027-2031. Onderstaande punten vormen een beknopte samenvatting van deze zelfevaluatie.

- **Sterktes**
 - Sterke regionale verankering en netwerkwerking
 - Inhoudelijke expertise en constructieve beleidsstijl
 - Beleidsimpact via aanwezigheid in adviesraden
 - Coherente rapportering en betrouwbaar imago
- **Zwaktes**
 - Beperkte personeelscapaciteit
 - Outcome-impact moeilijk te meten
 - Bestuursvernieuwing en kennisborging vragen verdere stappen
 - De ontslagkosten hebben de financiële reserve aangetast
- **Opportunities**
 - Groeiende maatschappelijke aandacht voor leefomgeving en gezondheid
 - Nieuwe partnerschappen binnen en buiten het klassieke milieu middenveld
 - Samenwerking met kennisinstellingen en jongerenorganisaties
- **Toekomstige uitdagingen**
 - Groeipad naar 3 FTE's voor beleid, organisatie en communicatie
 - Verdere diversificatie van de financiering en heropbouw van financiële reserve
 - Versterking van outcome-evaluatie en digitale publieksstrategie

5. Strategische visie

5.1. Visie, missie en waarden

- **Visie**
De WMF werkt samen met haar lidverenigingen aan de transitie naar een ecologische duurzame samenleving in West-Vlaanderen. We werken prioritair rond de thema's van klimaatadaptatie, bescherming en herstel van de open ruimte, waterproblematiek, duurzame landbouw en visserij, milieu gerelateerde gezondheidsproblemen en sociale-ecologisch transitithema's. WMF streeft ernaar dat West-Vlaanderen een voorbeeldregio wordt waar een gezond leefmilieu en ecosystemen drager zijn van een welvarende en duurzame samenleving. Zo komen we op voor het algemeen belang van de huidige en toekomstige bewoners van West-Vlaanderen.

- **Missie**

Als WMF brengen we de natuur- en milieuverenigingen in West-Vlaanderen samen en ondersteunen hun werking. Onze leden zijn zowel lokale, regionale, gewestelijke en thematische natuur- en milieuverenigingen.

We willen daarbij het centraal aanspreekpunt zijn voor het provinciebestuur en andere overheden, voor middenveldorganisaties en de pers voor thema's rond natuur en leefmilieu in West-Vlaanderen.

We willen bovenlokale beleidsmakers en organisaties inspireren en adviseren om zo te zorgen voor meer natuur en een beter leefmilieu.

We zetten ons in om de natuur en het leefmilieu in West-Vlaanderen te beschermen door:

- Expertise op te bouwen over actuele beleidsthema's m.b.t. natuur en leefmilieu via eigen onderzoek en kennis van partners
- De samenwerking van vrijwilligers en medewerkers van de West-Vlaamse natuur en milieuverenigingen te stimuleren om zo de kwaliteit van hun werking verder te verhogen op gebied van organisatie en inhoud. We zorgen voor een aanbod van actuele informatie, vorming en kansen tot uitwisseling en netwerking
- Door een gecoördineerde stem te geven aan onze lidverenigingen verhogen we hun impact op het beleid en het brede publiek. We bundelen en ondersteunen hun voorstellen en nemen deze mee in overleg en advies aan bevoegde beleidsmakers, politieke partijen, overheden en organisaties

- **Waarden**

- **Onafhankelijk**

De WMF is niet verbonden of gebonden aan een politieke of religieuze strekking

- **Transparant**

Onze werking is transparant. Wij communiceren open over inhoud en organisatie en delen zoveel mogelijk informatie met het brede publiek via onze website en sociale media

- **Ondersteunend**

In onze rol van koepelorganisatie ondersteunen we de natuur- en milieuverenigingen van West-Vlaanderen en zijn we een betrouwbare partner voor overheden, gewestelijke natuur- en milieuverenigingen en andere middenveldorganisaties

- **Verbindend**

De WMF verbindt de werking van haar lidverenigingen onderling en heeft een brugfunctie naar gewestelijke organisaties en diverse overheden en administraties

- **Deskundig**

De WMF wil zich onderscheiden door deskundigheid in thema's en dossiers die ze prioritair acht voor meer natuur en een beter leefmilieu in West-Vlaanderen

5.2. Rollen

- **WMF binnen het Vlaamse groene middenveld**

De WMF is een unieke speler binnen het Vlaamse natuur- en milieumiddenveld. Als provinciale koepel vertegenwoordigt ze 91 lidverenigingen met een sterke terreinwerking. In Vlaanderen is dit model zeldzaam: enkel Limburg heeft een gelijkaardige structuur. WMF is daardoor een gewaardeerd aanspreekpunt voor het provinciebestuur, Vlaamse overheidsdiensten en andere middenveldorganisaties. Dankzij haar regionale verankering en inhoudelijke expertise is WMF een erkende partner in beleidsvoorbereiding op provinciaal en Vlaams niveau. Ze vertaalt signalen van het terrein naar het beleid, en omgekeerd, en bouwt zo bruggen tussen lokale realiteit en bovenlokale besluitvorming.

- **Coördinatie, partnerschap en intermediaire rol**

WMF vervult een centrale rol als coördinator, gesprekspartner en doorverwijzer. Overheden, bedrijven, middenveldorganisaties en kennisinstellingen weten WMF te vinden voor inhoudelijke afstemming, gedeelde dossiers en gezamenlijke campagnes. Ze levert input in Vlaamse projecten (bv. E403, Ventilus), brengt terreinexpertise binnen in adviesraden, en ondersteunt lidverenigingen bij beleidswerk.

Tegelijk stimuleert WMF overleg en samenwerking binnen het netwerk van regionale en thematische organisaties. Dit versterkt de collectieve slagkracht van het West-Vlaamse middenveld. WMF wil deze intermediaire functie verder uitbouwen, en pleit voor bredere verankering van dit model in andere Vlaamse provincies, in overleg met Vlaamse koepelorganisaties.

- **Grensoverschrijdende samenwerking**

West-Vlaanderen grenst aan Frankrijk, Nederland en Henegouwen. Veel maatschappelijke en ecologische uitdagingen stoppen niet aan de grens. Daarom wil WMF gericht samenwerken met natuur- en milieuorganisaties uit Noord-Frankrijk, Zeeuws-Vlaanderen en Noord-Brabant. Thema's zoals waterkwaliteit (IJzer, Leie, Schelde), kustbescherming, intensieve landbouw en gezondheidseffecten bieden aanknopingspunten voor gezamenlijke acties en kennisuitwisseling.

Om deze samenwerkingen mogelijk te maken, rekent WMF op partners zoals de Regionale Landschappen. Zij beschikken over ervaring in projectontwikkeling, grensoverschrijdende samenwerking en landschapsversterking. Zo ontstaat een sterker netwerk dat bijdraagt aan gedeelde beleidsdoelstellingen, ook buiten de provinciegrenzen.

Vanuit haar rol als regionale koepel en intermediair tussen terrein en beleid, verbindt WMF de lokale realiteit met de bredere maatschappelijke opgaven in Vlaanderen en daarbuiten. Deze positionering vormt het fundament voor de strategische en operationele doelstellingen die in de volgende paragraaf worden toegelicht.

5.3. Strategische en operationele doelstellingen

De maatschappelijke, ecologische en beleidsmatige uitdagingen voor West-Vlaanderen nemen toe in urgentie en complexiteit. Klimaatverandering leidt tot langere droogteperiodes, waterstress en hogere overstromingsrisico's. De druk op open ruimte en natuur neemt toe, terwijl beleidsopgaven zoals de stikstofreductie, de uitvoering van de Natuurherstelwet en de aanpak van PFAS maatschappelijke spanningen oproepen. Tegelijk is er nood aan een inclusieve en gedragen transitie naar een duurzame leefomgeving, met voldoende participatie en kennisdeling. In de volgende beleidsperiode (2027-2031) zal WMF inzetten op thema's met stijgend strategisch belang: klimaatadaptatie, bescherming en herstel van de open ruimte, waterproblematiek, droogte, duurzame landbouw en visserij, milieu gerelateerde gezondheidsproblemen, energie en sociale-ecologisch transitithema's.

WMF speelt op deze uitdagingen in door haar werking te oriënteren op impact, samenwerking en toekomstgerichtheid:

- Via een sterke rol als koepelorganisatie en beleidsactor die inhoudelijke expertise opbouwt rond landschap, landbouw, energie en gezondheid. Door structureel overleg en participatie in beleidsfora kan ze vroegtijdig wegen op ontwikkelingen en voorstellen formuleren.
- Via sensibilisering van het brede publiek en sector overschrijdende doelgroepen over urgente thema's. De publiekswerking (infosessies, campagnes) biedt kansen om misvattingen te counteren en draagvlak te bouwen rond bijvoorbeeld klimaatadaptatie.

- Door interne kennisborging, het uitbouwen van digitale communicatiemiddelen en strategische personeelsinzet maakt de federatie zich weerbaarder tegenover toekomstige uitdagingen.

SD1 - WMF participeert actief in het natuur-, milieu en klimaatbeleid op lokaal, provinciaal en Vlaams niveau

Om effectief invloed te kunnen uitoefenen op **milieubeleid**, versterkt WMF haar rol als koepelorganisatie met beleidsimpact. Door dossiers op te volgen en leden te ondersteunen, wordt de stem van het middenveld hoorbaar in beleidsbeslissingen.

- OD1.1: WMF volgt de relevante beleidsdossiers actief op en brengt onderbouwde signalen en standpunten aan bij verantwoordelijke beleidsniveaus
→ Via maandelijks updates, dossiers, en gezamenlijke standpunten of acties rond prioritaire thema's.
- OD1.2: WMF neemt vanuit expertise actief deel aan beleid en overleg op Vlaams niveau voor thema's met relevantie voor West-Vlaanderen
→ Door systematische aanwezigheid en inbreng in relevante Vlaamse overlegfora en adviesraden.
- OD1.3 - WMF vertegenwoordigt de natuur-, milieu- en klimaatbeweging in provinciale adviesraden en overlegplatformen
→ Met een actieve delegatie die input verzamelt bij leden en rapporteert over de evoluties.
- OD1.4: WMF ondersteunt het lokaal beleidswerk van haar lidverenigingen en verhoogt hun impact
→ Door praktische ondersteuning, coaching en gezamenlijke initiatieven te voorzien.

SD2 - WMF draagt bij aan het behoud en het herstel van de natuur en het leefmilieu in West-Vlaanderen

Een **veerkrachtige natuur** is essentieel voor biodiversiteit, klimaatadaptatie en leefkwaliteit. WMF wil beleidskaders beïnvloeden en terreinrealisaties ondersteunen voor behoud, verbetering en herstel van natuurwaarden.

- OD2.1: WMF zet in op het behoud van waardevolle natuurgebieden en ecologisch functionerende landschappen in West-Vlaanderen samen met zijn lidorganisaties
→ Door schendingen van bestaande bescherming aan te kaarten, actuele dreigingen in kaart te brengen en te reageren op beleidsbeslissingen die bedreigend zijn voor het natuurbehoud.
- OD2.2: WMF stimuleert herstel en uitbreiding van natuurgebieden en landschappen
→ Door concrete herstelvoorstellen te formuleren (voor o.a. natte natuur en veengebieden), lokale samenwerking te stimuleren en in te zetten op strategische terreinwinst.

SD 3 - WMF versterkt de transitiebeweging naar duurzaam omgaan met ruimte en water, agro-ecologie en klimaatbestendigheid

De transitie naar duurzaamheid vraagt ingrijpende keuzes in ruimtegebruik, landbouw, waterbeheer en energie. WMF wil meewerken aan **systembrede oplossingen**, met aandacht voor ecologische en sociale rechtvaardigheid.

- OD3.1: WMF ijvert voor een landschappelijke transitie in West-Vlaanderen.
→ Door mee te werken aan beleidskaders zoals de Bouwshift en signalen van versnippering of aansnijding van open ruimte te documenteren.
- OD3.2: WMF stimuleert de transitie van de huidige landbouw volgens de 13 principes van agro-ecologie.
→ Door samenwerking met landbouwpartners en het verspreiden van goede praktijkvoorbeelden.
- OD3.3: WMF zet in op de uitvoering van de Kaderrichtlijn Water
→ Door actieve betrokkenheid bij gebiedsgerichte aanpakken en voorstellen voor herstel van valleien, buffers en infiltratiezones.
- OD3.4: WMF ijvert voor een ambitieus klimaatbeleid gericht op mitigatie en adaptatie
→ Door inbreng in klimaatplannen en participatieprocessen, met focus op structurele oplossingen en lokaal draagvlak.

SD4 - WMF versterkt het maatschappelijk draagvlak en de kennis over natuur, milieu en klimaat in West-Vlaanderen

Draagvlak en betrokkenheid in de samenleving zijn cruciaal voor duurzame verandering. WMF wil mensen **informer**, **verbinden** en **activeren** via communicatie, educatie en samenwerking met uiteenlopende doelgroepen.

- OD4.1: WMF voert eigentijdse en toegankelijke communicatie over het belang van natuur, milieu en klimaat.
→ Door inzet van digitale tools, heldere publiekscampagnes en visuele communicatie afgestemd op verschillende doelgroepen. Er worden ook specifieke campagnes voor jongeren opgezet. Tijdens een sollicitatieprocedure in 2025 ontvingen we onverwacht waardevolle input van maatschappelijk geëngageerde jongeren. Zij formuleerden spontaan aanbevelingen over hoe WMF toegankelijker, zichtbaarder en relevanter kan zijn voor jonge doelgroepen. Deze reflecties zijn samengevat in Bijlage 4 en vormden mee de inspiratie voor acties rond communicatie, participatie en jongerenbetrokkenheid in dit plan.
- OD4.2: WMF versterkt kennisdeling en capaciteitsopbouw binnen het West-Vlaamse middenveld en bij het grote publiek.
→ Door vormingen, studiedagen, publieksacties en interactieve formats die samenwerking stimuleren.
- OD4.3: WMF brengt actoren samen om gezamenlijk sterker te kunnen wegen op klimaat- en milieuthema's

→ Door bruggen te slaan naar niet-traditionele spelers zoals gezondheidssector, onderwijs en sociale organisaties.

SD 5 - WMF versterkt haar interne structuur en werking en zet in op financiële diversificatie

WMF wil een gedragen, wendbare en transparant functionerende organisatie zijn, die gedragen wordt door geëngageerde vrijwilligers en bestuurders met diverse achtergronden. Een **robuuste interne werking** is de basis om haar maatschappelijke rol waar te maken.

- OD5.1: WMF is een vereniging met een sterke netwerkstructuur door en voor vrijwilligers met inzet voor natuur, milieu en klimaat.
 - Door structurele momenten van ontmoeting, uitwisseling en samenwerking te organiseren, met een groeiende groep actieve vrijwilligers verspreid over de provincie.
- OD5.2: WMF versterkt zijn bestuurders structuur met inbreng van expertise, regionale spreiding en ondersteuning van geëngageerde vrijwilligers
 - Door gericht nieuwe bestuursleden aan te trekken, te waken over regionale spreiding en hun betrokkenheid te versterken via onboarding en vaste overlegmomenten.
- OD5.3: WMF investeert in het welzijn, het gelukkig zijn en de ontwikkeling van medewerkers in hun professionele omgeving
 - Door het verder professionaliseren van de interne organisatie (duidelijke procedures en taakafspraken) en regelmatige communicatie naar leden en achterban.
- OD5.4: WMF werkt doelgericht aan het verder versterken van haar financiële fundamenten
 - Door jaarlijks een reserve op te bouwen en te werken aan alternatieve inkomsten via fondsenwerving en projectwerking.

Bovenstaande strategische en operationele doelstellingen in dit meerjarenplan zijn tot stand gekomen op basis van de zelfevaluatie van de voorbije beleidsperiode (2022-2026), de maatschappelijke analyse, de aanbevelingen van de begeleidingscommissie van mei 2025 en een workshop met de leden op 18 oktober 2025.

De WMF heeft daarbij bijzondere aandacht besteed aan volgende verbeterpunten:

- De suggestie om gebiedsgericht werken en partnerschappen sterker te valoriseren is verwerkt in OD1.1, OD1.2, OD1.3, OD4.3, OD5.2
- De nood aan versterking van lokale beleidsimpact door lidverenigingen is uitgewerkt in OD3.4
- De aanbeveling om te werken aan een duidelijk financieel meerjaren pad en alternatieve inkomsten is opgenomen in OD5.4
- De interne governance en bestuursstructuur zijn herbekeken in functie van spreiding, diversiteit en expertise (OD5.2)

Deze doelstellingen zijn dus niet alleen toekomstgericht, maar ook expliciet gebaseerd op inzichten en lessen uit het recente verleden. De opvolging van de strategische en operationele doelstellingen gebeurt binnen de organisatie op verschillende niveaus. Het Bestuur houdt toezicht op de voortgang van het meerjarenplan en toetst de uitvoering aan de

missie en strategische keuzes. Het secretariaat vertaalt de doelstellingen jaarlijks in concrete werkplannen, waarvan de voortgang wordt besproken in teamvergaderingen, functioneringsgesprekken en jaarlijkse rapportage aan de Algemene Vergadering. Zo wordt geborgd dat de lange termijn doelstellingen geïntegreerd blijven in de werking van de organisatie.

6. Meerjarenverbintenis

De meerjarenverbintenis is opgenomen in bijlage 6.

7. Financieel plan

Onze vereniging werkt in een omgeving waar een toenemende druk is op de financiële middelen. We zetten daarom sterk in op diversificatie van inkomsten naast de reguliere erkenningssubsidies en op een optimaal beheer van onze middelen.

De WMF voert een zakelijk en verantwoord financieel beleid. De dagelijkse financiële opvolging, het begrotingsproces en de jaarrekening zijn ingebed in een transparant beheer dat gedragen wordt door de organisatie. De meerjarenbegroting is opgenomen in bijlage 7.

7.1. Financieel beheer

De financiële werking van de WMF is ingebed in een transparant en gestructureerd opvolgingssysteem:

- De boekhouding wordt verzorgd door een vrijwilliger met expertise in de financiële wereld
- Elke financiële transactie, zoals blijkt uit de bankrekeningen, wordt ingevoerd in de Excel-spreadsheet "Dagboekhouding". Dit bestand wordt minstens wekelijks bijgewerkt
- Met behulp van kostenplaatsen kunnen kosten en/of opbrengsten per activiteit of thema worden geselecteerd en geanalyseerd
- Op basis van de Dagboekhouding wordt de "Liquiditeitstabel" opgesteld voor het lopende boekjaar. Deze tabel:
 - bevat 12 kolommen (één per maand)
 - omvat ca. 30 rijen met kosten en opbrengsten
 - toont het maandelijks saldo aan liquiditeiten
- De Liquiditeitstabel wordt minstens tweemaal per maand geactualiseerd
 - reële cijfers van de voorbije periode worden ingevoerd
 - de prognose voor de resterende maanden wordt aangepast
- De Dagboekhouding vormt ook de basis voor het opstellen van de jaarrekening
- De opvolging gebeurt via een duidelijke structuur
 - De verenigingsmedewerker en de financieel verantwoordelijke vrijwilliger overleggen wekelijks
 - De voorzitter rapporteert regelmatig aan het bestuursorgaan
 - Op de algemene vergadering van het najaar wordt de begroting voor het volgende jaar besproken, bijgestuurd en goedgekeurd
 - Op de algemene vergadering van het voorjaar worden de rekeningen van het voorbije jaar voorgelegd en wordt beslist over de aanwending van een eventueel batig saldo

7.2. Inkomsten (toelichting bij de rubrieken uit de meerjarenbegroting)

We merken een toenemende druk op onze middelen, daarom gaan we op zoek naar alternatieve financieringsbronnen. We onderzoeken de mogelijkheden van deelname aan nieuwe projecten ondermeer vanuit Europese middelen, ontwikkelen een beleid om meer giften te krijgen, en rekenen vergoedingen aan voor bepaalde diensten naar derden. We ambiëren ook een verhoging van onze subsidies, hieronder gemotiveerd.

7.2.1. Subsidies (rubriek I.a.1.)

- **Strategisch gebruik van subsidies**

De subsidies worden gebruikt om de strategische en operationele doelstellingen (zie hoger punt 6 Doelstellingen) van de vzw te bereiken.

- Wij zien een aantoonbare noodzaak om het personeelskader uit te breiden, wat ook een aanbeveling was in het laatste evaluatierapport. Binnen het huidige financieel kader is dit niet haalbaar.
- De WMF zet hoog in op beleidswerking. De veelheid van dossiers en de toenemende complexiteit vragen dat meer en meer wordt afgestapt van een benadering op basis van geselecteerde casuïstiek waarbij de nadruk ligt op het vergunningenbeleid, naar een aanpak op systeemniveau en sectorniveau. Zo ontbreekt bv. een zeer wenselijk overleg tussen overheid, bedrijven en milieuorganisaties op stroomgebiedniveau. Ook de uitdagingen van de Natuurherstelwet en de Kaderrichtlijn Water vragen om inzet op een bredere benadering. Dit impliceert meer deelname aan het Vlaamse en soms transnationale beleidsniveau. WMF wordt nu reeds actief gevraagd om een rol te spelen in de beleidswerking op Vlaams niveau in het kader van MAP 7, vanuit haar expertise (charter overleg MAP 7). Met de huidige personeelsbezetting lopen we echter op onze limieten, wat een verloren kans is voor de overheid.
- Wij zien eventueel mogelijkheden om dit te realiseren via projectwerking, onder meer vanuit Europese middelen. De prospectie hiervan loopt echter via complexe procedures en vraagt veel overleg met mogelijke partners. Dit is tijdrovend en is niet haalbaar binnen het huidige personeelskader, maar ook niet realistisch om dit te verwachten van de inzet van vrijwilligers.
- Wij ambiëren daarom de mogelijkheid voor 20% extra middelen vanuit de Vlaamse subsidies, om die als hefboom te kunnen gebruiken door in te zetten op een parttime medewerker die actief moet prospecteren naar de kansen van extra middelen via projectwerking, om zo gaandeweg ons personeelskader te kunnen uitbreiden en onze performantie in beleidswerking nog te verhogen. Een tweede lijn om op te werken is de uitbouw van partnerschappen tussen de milieuorganisaties en de bedrijfswereld, om vanuit gedeelde belangen te werken aan systeemveranderingen binnen sectoren.

- **Verhouding subsidies/inkomsten uit werking**

De subsidieafhankelijkheid schommelt volgens het "Model meerjarenbegroting 2027-2031" rond de 94%, waarvan 37% komt via de erkenning door het Departement Omgeving. Deze subsidieafhankelijkheid is typisch voor een organisatie die vooral een ondersteunende rol vervult voor haar lidverenigingen en werkt rond beleid. Het is weliswaar de bedoeling om dit percentage in de komende jaren te doen dalen:

- door het stimuleren van giften (in 2025 werd voor het eerst de erkenning bekomen voor fiscale aftrekbaarheid van giften met direct resultaat in dit werkingsjaar)
- door meer activiteiten te organiseren die een batig saldo opleveren
- door mee te dingen in Europese of Provinciale projecten die nieuwe inkomsten genereren

7.2.2. Inkomsten uit werking (I.a.3.)

- **Economische activiteiten**
Niet van toepassing.
- **Niet-economische activiteiten**
De vzw organiseert evenementen, bijeenkomsten en presentaties waarbij hetzij inkomgeld gevraagd wordt, hetzij een vrije bijdrage. Dit geld moet dienen om de kosten te dekken en moet bij voorkeur een batig saldo opleveren. Zo organiseert de vzw jaarlijks in samenwerking met de provincie West-Vlaanderen de “Natuurstudiedag”, die op een grote belangstelling kan rekenen (meer dan 300 aanwezigen). Verder organiseert de vzw in de loop van het jaar meerdere activiteiten in samenwerking met lidverenigingen en andere organisaties.
- **Evolutie**
Het is de bedoeling om alle activiteiten met een batig saldo af te sluiten. Dat is niet eenvoudig omdat de vzw probeert de toegang tot de activiteiten laagdrempelig te houden en bijvoorbeeld ook de jeugd/studenten aan te trekken. Daarom werd het bedrag dat we daarvoor in de planning opnemen, eerder conservatief geraamd.
- **Partnerschappen en sponsoring**
 - Huidige en potentiële sponsors: momenteel geen sponsors. Maar we creëren een nieuwe mogelijkheid vanaf 2026 voor aansluiting van rechtstreekse sympathisant leden die een bijdrage kunnen betalen
 - Huidige en toekomstige partnerschappen: momenteel geen partnerschappen. In de toekomst hopen we dat wel te realiseren met o.a. provinciale geledingen en Regionale Landschappen
 - Lopende onderhandelingen: de vzw hoopt rond het thema landbouw en bedrijvigheid (o.a. in groentenverwerkende nijverheid) partnerschappen af te sluiten. Ook hopen we op enige sponsoring vanwege bedrijven met een voor de vzw aanvaardbaar gedachtegoed. Als compensatie wordt gedacht aan publiciteit op onze activiteiten en evenementen
- **Giften**
In 2025 heeft de vzw de erkenning bekomen voor fiscale aftrekbaarheid van giften. Dit is een interessante bron van nieuwe inkomsten die wij thans hebben kunnen opnemen in de meerjarenplanning. Daarvoor worden extra inspanningen gedaan, met resultaat.
- **Private fondsen en stichtingen**
Niet van toepassing.

7.3. Uitgaven (toelichting bij de rubrieken uit de meerjarenbegroting)

7.3.1. I.b.2. Specifieke werkingskosten

- **Partnerschappen (I.b.2.3.b)**
Niet van toepassing.
- **Juridische kosten (I.b.2.3.e)**
In 2025 hoog door interne personeelsproblematiek (zie verder ‘personeelskosten’). Er waren geen procedures tegen het Vlaamse Gewest. Voor de volgende jaren wordt een beperkt bedrag voor juridische kosten geprojecteerd, vooral bestemd voor dossiers rond problematische vergunningsaanvragen.

- **Overige vergoedingen aan derden (l.b.2.3.f)**

In 2025 was dit bedrag behoorlijk hoog door eenmalige kosten voor de remake van de website.

7.3.2. l.b.3. Personeelskosten

Begin 2025 had de vzw 1,7 VTE in dienst waarbij het personeelslid van 0,7 VTE langdurig onbeschikbaar was wegens ziekte. Daarom werd tijdelijk een persoon à 0,2 VTE (één dag per week) ingeschakeld. Deze tijdelijke samenwerking wordt per 31 december 2025 beëindigd. In de loop van het jaar werd de samenwerking met het personeelslid (0,7 VTE) verbroken en een nieuw personeelslid werd voltijds (1 VTE) in dienst genomen.

Vanaf 1 november 2025 heeft de vzw dus 2,2 VTE in dienst. Vanaf 1 januari 2026 wordt dit dan 2 VTE.

Het ontslag van de persoon à 0,7 VTE ging gepaard met hoge verbrekingskosten, onder meer omwille van de anciënniteit. Deze kosten hebben een groot deel van de (sociale) reserves van de vzw opgeslorpt. In de eerstkomende jaren zal de vzw een bijzondere aandacht besteden aan de heropbouw van deze reserves. Het financieel meerjarenplan voorspelt een voorzichtige opbouw in de komende jaren.

Gewenste groei van personeel is volledig afhankelijk van het verkrijgen van bijkomende project(en) en budgetverhoging. We zijn deze aan het voorbereiden, maar ze moeten nog goedgekeurd worden. Enkel bij goedkeuring zal een personeelsuitbreiding gebeuren in functie van de opdracht en bijkomende budgetten.

7.4. Investeringsaldo

- **Geplande investeringen**
Niet van toepassing.
- **Geplande desinvesteringen**
Niet van toepassing.
- **Kapitaalsubsidies**
Niet van toepassing.

8. Bijlage

Bijlage 1: Bevraging bij lidverenigingen

a. Vragenlijst

WEST-VLAAMSE MILIEUFEDERATIE

Sectie 1 van 3

Denk mee over onze toekomstplannen van de West-Vlaamse Milieufederatie

B I U

Geef jouw mening en help mee de toekomstvisie van de West-Vlaamse Milieufederatie vorm te geven!

De West-Vlaamse Milieufederatie werkt aan een nieuwe meerjarennota voor de periode 2027-2031 in het kader van het Vlaamse subsidiebesluit voor natuur- en milieuverenigingen. In dit plan bepalen we de thema's en doelstellingen waaraan we de komende vijf jaar zullen werken.

Jouw input als lid, vrijwilliger of sympathisant is daarbij van grote waarde! Door deze bevraging in te vullen, help je mee de juiste accenten te leggen voor de toekomst.

E-mailadres *

Geldig e-mailadres

Dit formulier verzamelt e-mailadressen. [Instellingen wijzigen](#)

Wie ben jij?

vertel ons meer over jouw achtergrond

Voor welke lidvereniging vul je deze enquête in? *

Korte antwoordtekst

Welke rol neem je op binnen jouw vereniging?

Tekst lang antwoord

Moest je de West-Vlaamse Milieufederatie een algemene score moeten geven wat zou deze zijn? *

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

De West-Vlaamse Milieufederatie en haar lidverenigingen

De West-Vlaamse Milieufederatie overkoepelt bijna alle West-Vlaamse natuur-, omgevings- en milieuverenigingen. Wat vinden jullie van onze werking en ondersteuning naar onze lidverenigingen? [link naar de verenigingen?](#)

Wat vind je van onze ondersteuning naar onze lidverenigingen toe?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☆	☆	☆	☆	☆	☆	☆	☆	☆	☆

Indien score onder 6 sterren, waar ben je naar op zoek? Welke werking moeten we versterken? **En hoe?**

Tekst lang antwoord

Weet je hoe en met wie je contact moet opnemen als je een vraag of idee hebt voor de West-Vlaamse Milieufederatie? *

- ja
- ik kan de nodige informatie gemakkelijk vinden
- Nee

Welke kanalen van de West-Vlaamse Milieufederatie gebruik jij om informatie op te zoeken?

- sociale media (Facebook, Bluesky, LinkedIn, X)
- website
- nieuwsflits
- persoonlijk contact met medewerkers van de West-Vlaamse Milieufederatie
- infosessies georganiseerd door de West-Vlaamse Milieufederatie
- Anders:

Wat vind je van onze infosessies?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☆	☆	☆	☆	☆	☆	☆	☆	☆	☆

Heb je een suggestie voor de infosessies? Met welke kennis zou de West-Vlaamse Milieufederatie jouw organisatie van dienst zijn?

Tekst lang antwoord

Ben je overtuigd van de West-Vlaamse Milieuorganisatie als vertegenwoordiger en woordvoerder voor de West-Vlaamse natuur, omgevings- en milieuverenigingen? (in de pers, in gesprek met provincie, naar het Vlaams beleid toe, ...)

- Ik vertrouw er 100% op de West-Vlaamse Milieufederatie een gecoördineerde stem geeft aan verenigin...
- Ik voel me niet altijd vertegenwoordigd door de West-Vlaamse Milieufederatie
- Ik denk niet dat de West-Vlaamse Milieufederatie voor mijn organisatie het woord kan voeren
- Anders:

Heb je suggesties om de rol als centraal aanspreekpunt te versterken?

Tekst lang antwoord

Heb je nog opmerkingen of ideeën voor en over de toekomst van de West-Vlaamse Milieufederatie?

Wat vond jij van onze werking de laatste jaren?

Graag willen we jouw mening weten over de huidige werking van de West-Vlaamse Milieufederatie. Je kan telkens een score geven tussen 1 en 10, gaande van niet goed tot zeer goed. Je kan de vraag overslaan indien de vraag voor jou niet van toepassing is.

Hoe goed ken je de werking van de West-Vlaamse Milieufederatie? *

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☆	☆	☆	☆	☆	☆	☆	☆	☆	☆

Wat vind je van de resultaten die er worden behaald met de West-Vlaamse Milieufederatie? *

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☆	☆	☆	☆	☆	☆	☆	☆	☆	☆

Indien score onder de 6 sterren, welke resultaten mis je? Waar moeten we meer op inzetten?

Tekst lang antwoord

Wat zijn volgens jou de belangrijkste thema's waarmee we aan de slag moeten gaan? (max 5) *

- spanningsveld landbouw en natuur
- inname open ruimte en landschap
- houtverbranding en luchtkwaliteit
- vervuiling in het drinkwater (pesticiden, lozingen, ...)
- PFAS in oppervlaktwater en de lucht
- impact grote waterbekkens op omgeving
- Stikstof en vermisting (PAS en MAP)
- Kust, duinen en polders
- Versterken van klimaat-, natuur- en milieumiddenveld in West-Vlaanderen
- Ondersteunen bij ruimtelijke dossiers en vergunningsaanvragen
- Klimaatbestendige tuinen
- Klimaattransitie: minder en hernieuwbare energie verbruiken én aanpassen aan de Klimaatverandering
- Anders:

Wat vond je van onze activiteiten? *

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☆	☆	☆	☆	☆	☆	☆	☆	☆	☆

Welke activiteit(en) vond jij het sterkst de laatste 5 jaar?

Tekst lang antwoord

Heb je een suggestie voor de toekomst?

Tekst lang antwoord

Wat vind je van onze communicatiekanalen? *

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☆	☆	☆	☆	☆	☆	☆	☆	☆	☆

Welk communicatiekanaal vind jij het best? Waar mogen we meer op inzetten? *

sociale media

digitale nieuwsflits

website

pers en artikels

artikelen in tijdschrift van lidverenigingen

persoonlijk contact

Anders:

Hoe relevant vind jij onze strategische doelstellingen van de laatste 5 jaar?
Beschrijving (optioneel)

De West-Vlaamse Milieufederatie **versterkt haar rol als koepel voor West-Vlaamse milieu- en natuurorganisaties** door **kennis** te verhogen bij haar lidverenigingen en **kennisdoorstroming/overleg** tussen lidverenigingen te organiseren, door **standpuntbepaling en belangenbehartiging** te coördineren voor onze lidverenigingen en een **complementaire werking** uit te werken aan onze lidverenigingen.

1 2 3 4 5

helemaal niet relevant prioriteit

Zijn we volgens jou geslaagd in onze opzet?

1 2 3 4 5

☆ ☆ ☆ ☆ ☆

Heb je nog advies of opmerkingen?

Tekst lang antwoord

West-Vlaamse Milieufederatie **inspireert diverse doelgroepen buiten de natuur- en milieubeweging** over West-Vlaamse natuur- en milieuthema's & - dossiers. Dit doet ze door **kennis** te verhogen bij doelgroepen buiten de natuur- en milieu sector met focus op water, gezond leefmilieu met voldoende natuur en kwalitatieve open ruimte, **inspireren en adviseren** voor een ambitieus **natuur-, milieu-, klimaat- en ruimtebeleid** in West-Vlaanderen en een **aanspreekpunt** te zijn voor West-Vlaamse natuur en milieuverenigingen voor **externe doelgroepen**

1 2 3 4 5

helemaal niet relevant prioriteit

Zijn we volgens jou geslaagd in onze opzet?

1 2 3 4 5

☆ ☆ ☆ ☆ ☆

Heb je nog advies of opmerkingen?

Tekst lang antwoord

West-Vlaamse Milieufederatie **verbetert de eigen organisatie** in functie van een werking met meer impact dit door financiële plannen uit te werken, geëngageerde vrijwilligers (voor het bestuur) te zoeken, ons databeheer op punt te zetten en haar netwerk te versterken

1 2 3 4 5

niet relevant prioriteit

b. Antwoorden

Welke woorden/taken associeer jij bij de rol van de West-Vlaamse Milieufederatie als koepel voor de West-Vlaamse milieu- en natuurverenigingen?	Wat zijn volgens jou 3 prioritaire taken/rollen om op te nemen uit deze lijst?	Hoe zou de West-Vlaamse Milieufederatie de werking van jouw vereniging meer kunnen versterken?	Was jouw vereniging vertegenwoordigd op	Wil je nog iets kwijt?
verbinder: brengt verenigingen samen, opleiding organiseren, deskundige informatie voorzien	de aangevinkte	door deskundige info over bio-landbouw	West-Vlaamse Natuurstudiedag 1 maart 2025	
verbinder: brengt verenigingen samen, praktische beleidshulp (helpen opstellen van bezwaren, beroepen, brieven, ...), beleid op Vlaams niveau, beleid op provincie niveau, journalistiek en thema's in de media brengen, beïnvloeding, inspireren van beleidsmakers,	beleid op provincie niveau, West-Vlaamse visie rond beleidsthema's, praktische beleidshulp (helpen opstellen van bezwaren, beroepen, brieven, ...)	Info en ondersteuning bij bovenstaande rollen, maar dan moet de vraag wel eerst van ons komen.	West-Vlaamse Natuurstudiedag 1 maart 2025	Jullie zijn toppers

<p>aanwezigheid bij procoro, MAP, provinciale minaraad, ..., (papieren) publicaties</p>				
<p>praktische beleidshulp (helpen opstellen van bezwaren, beroepen, brieven, ...), woordvoerder, West-Vlaamse visie rond beleidsthema's, beleid op Vlaams niveau, beleid op provincie niveau, journalistiek en thema's in de media brengen, beïnvloeding, inspireren van beleidsmakers, deskundige informatie voorzien, vertalen van en op de hoogte brengen van belangrijke beleidsbeslissingen, aanwezigheid bij procoro, MAP, provinciale minaraad, ...</p>	<p>beleidsdossiers op provinciaal en Vlaams niveau opvolgen, hulp bij lokale dossiers</p>	<p>Door mee te proberen de lokale, regionale en provinciale beleidsmensen samen te brengen, kennis te delen en er een netwerk van te smeden.</p>	<p>West-Vlaamse Natuurstudiedag 1 maart 2025</p>	<p>Je kan op de vraag hierboven niet meerdere antwoorden aanklikken, terwijl we op alle activiteiten aanwezig waren.</p>

<p>praktische beleidshulp (helpen opstellen van bezwaren, beroepen, brieven, ...), West-Vlaamse visie rond beleidsthema's, beleid op Vlaams niveau, beleid op provincie niveau, beïnvloeding, inspireren van beleidsmakers, deskundige informatie voorzien, vertalen van en op de hoogte brengen van belangrijke beleidsbeslissingen, aanwezigheid bij procoro, MAP, provinciale minaraad, ...</p>	<p>praktische beleidshulp, opvolging beleid, vertalen van beleidsbeslissingen</p>	<p>opvolging beleid blijft moeilijk bij onze vrijwilligers, dus graag support bij diverse thema's.</p>	<p>West-Vlaamse Natuurstudiedag 1 maart 2025</p>	
<p>praktische beleidshulp (helpen opstellen van bezwaren, beroepen, brieven, ...), West-Vlaamse visie rond beleidsthema's, beleid op provincie niveau, beleid op gemeentelijk niveau, journalistiek en thema's in</p>	<p>West-Vlaamse visie rond beleidsthema's, journalistiek en thema's in de media brengen, deskundige informatie voorzien.</p>	<p>Onze persberichten helpen verspreiden.</p>	<p>Algemene vergadering - infosessie waarnemingen.be en de impact in rechtspraak 28/04/25, West-Vlaamse</p>	<p>Bedankt voor de samenwerking.</p>

de media brengen, deskundige informatie voorzien			Natuurstudiedag 1 maart 2025	
verbinder: brengt verenigingen samen, woordvoerder, beleid op provincie niveau, journalistiek en thema's in de media brengen, beïnvloeding, inspireren van beleidsmakers, aanwezigheid bij procoro, MAP, provinciale minaraad, ...	Kritische stem blijven vertegenwoordigen over milieu kwestie's en de media bespelen (informereren)	geen idee	Algemene vergadering - infosessie PFAS 25/11/24, West-Vlaamse Natuurstudiedag 1 maart 2025	/
verbinder: brengt verenigingen samen, praktische beleidshulp (helpen opstellen van bezwaren, beroepen, brieven, ...), woordvoerder, West-Vlaamse visie rond beleidsthema's, beleid op Vlaams niveau, beleid op provincie niveau, journalistiek en thema's in	Beleid op Vlaams Niveau ; beleid op provinciaal niveau ; inspireren van beleidsmakers	Nuttige info	geen van deze	

de media brengen, beïnvloeding, inspireren van beleidsmakers				
praktische beleidshulp (helpen opstellen van bezwaren, beroepen, brieven, ...), woordvoerder, West-Vlaamse visie rond beleidsthema's, beleid op provincie niveau, journalistiek en thema's in de media brengen, beïnvloeding, inspireren van beleidsmakers, deskundige informatie voorzien, aanwezigheid bij procoro, MAP, provinciale minaraad, ...	beleidshulp, in de media brengen, aanwezigheid in diverse gramia	een moeilijke gelet op reeds goede samenwerking	geen van deze	
verbinder: brengt verenigingen samen, opleiding organiseren, West-Vlaamse visie rond beleidsthema's, beleid op provincie niveau, journalistiek en thema's in	Beleidsmakers inspireren, deskundig e informatie en beleid op Provinciaal niveau.	Niet	geen van deze	

<p>de media brengen, beïnvloeding, inspireren van beleidsmakers, deskundige informatie voorzien</p>				
<p>praktische beleidshulp (helpen opstellen van bezwaren, beroepen, brieven, ...), woordvoerder, West-Vlaamse visie rond beleidsthema's, beleid op provincie niveau, beleid op gemeentelijk niveau, journalistiek en thema's in de media brengen, beïnvloeding, inspireren van beleidsmakers, deskundige informatie voorzien, vertalen van en op de hoogte brengen van belangrijke beleidsbeslissingen, aanwezigheid bij procoro, MAP, provinciale minaraad, ...</p>	<p>visie, praktische beleidshulp, beïnvloeding</p>	<p>Eens samenwerking indien we daar een relevant project voor vinden</p>	<p>geen van deze</p>	<p>Veel steun en bewondering voor wat jullie doen!</p>

<p>verbinder: brengt verenigingen samen, praktische beleidshulp (helpen opstellen van bezwaren, beroepen, brieven, ...), woordvoerder, West-Vlaamse visie rond beleidsthema's, beleid op Vlaams niveau, beleid op provincie niveau, beleid op gemeentelijk niveau, journalistiek en thema's in de media brengen, beïnvloeding, inspireren van beleidsmakers, grote evenementen organiseren, deskundige informatie voorzien, vertalen van en op de hoogte brengen van belangrijke beleidsbeslissingen, aanwezigheid bij procoro, MAP, provinciale minaraad, ...</p>	<p>beïnvloeding, inspireren van beleidsmakers/aanwezigheid bij procoro..., deskundige info voorzien.</p>	<p>Door infodoorstroming tijdens provinciale vergadering.</p>	<p>geen van deze</p>	<p>Velt Weqtvlaanderen was wellicht wel aanwezig op de vergaderingen.</p>
--	--	---	----------------------	---

<p>praktische beleidshulp (helpen opstellen van bezwaren, beroepen, brieven, ...), woordvoerder, West-Vlaamse visie rond beleidsthema's, beleid op Vlaams niveau, beleid op provincie niveau, journalistiek en thema's in de media brengen, beïnvloeding, inspireren van beleidsmakers, vertalen van en op de hoogte brengen van belangrijke beleidsbeslissingen, aanwezigheid bij procoro, MAP, provinciale minaraad, ...</p>	<p>beleid op provinciaal niveau; westvlaamse visie rond Milieubeleid, thema's in de media brengen</p>	<p>vertalen en op de hoogte brengen van belangrijke beleidsbeslissingen</p>	<p>geen van deze</p>	
<p>verbinder: brengt verenigingen samen, woordvoerder, West-Vlaamse visie rond beleidsthema's, beleid op Vlaams niveau, beleid op provincie niveau, beleid</p>	<p>Verbinder - Beleid op alle niveau's volgen en evalueren - West-Vlaamse visie ontwikkelen</p>	<p>Het thema bomen onder de aandacht brengen via coherente voorstellen op provinciaal en gemeentelijk niveau. Krachten bundelen om bomen te verdedigen</p>	<p>Algemene vergadering - infosessie PFAS 25/11/24, Algemene vergadering - infosessie waarnemingen.be en</p>	<p>Dank voor jullie niet-aflattende inzet en strijd voor een leefbaar en natuurlijk milieu. Het heeft altijd zin!</p>

<p>op gemeentelijk niveau, deskundige informatie voorzien, vertalen van en op de hoogte brengen van belangrijke beleidsbeslissingen, aanwezigheid bij procoro, MAP, provinciale minaraad, ..., (papieren) publicaties</p>		<p>(bestaande bomen en nieuwe aanplant)binnen de klimaatstrijd. Figuren als Wim Peeters uitnodigen voor een congres... Misschien in Roeselare (i.s.m. vzw Leefmilieu en jullie?)</p>	<p>de impact in rechtspraak 28/04/25</p>	
<p>verbinder: brengt verenigingen samen, praktische beleidshulp (helpen opstellen van bezwaren, beroepen, brieven, ...), woordvoerder, beleid op Vlaams niveau, beleid op provincie niveau, journalistiek en thema's in de media brengen, beïnvloeding, inspireren van beleidsmakers, grote evenementen organiseren, deskundige informatie voorzien</p>	<p>praktische beleidshulp, deskundige informatie voorzien, grote evenementen organiseren</p>	<p>Ondersteuning bij vorming over natuurbeleid</p>	<p>Algemene vergadering - infosessie PFAS 25/11/24</p>	

<p>opleiding organiseren, praktische beleidshulp (helpen opstellen van bezwaren, beroepen, brieven, ...), woordvoerder, West-Vlaamse visie rond beleidsthema's, beleid op Vlaams niveau, beleid op provincie niveau, journalistiek en thema's in de media brengen, deskundige informatie voorzien, vertalen van en op de hoogte brengen van belangrijke beleidsbeslissingen</p>	<p>Waar we bij de torenvalk nood aan hebben is hulp/meewerkende handen voor beleid, thema's die ons petje te boven gaat toch opgevolgd zien (of dit nu prov, Vl, federaal of zelfs gemeentelijk is) en soms misschien het schild/woordvoerder zijn bij moeilijke thema's</p>	<p>verdere opleiding van vrijwilligers rond beleid, voorbeeldbezwaren (die gemakkelijk bereikbaar zijn)</p>	<p>Algemene vergadering - infosessie waarnemingen.be en de impact in rechtspraak 28/04/25, West-Vlaamse Natuurstudiedag 1 maart 2025</p>	
<p>verbinder: brengt verenigingen samen, opleiding organiseren, praktische beleidshulp (helpen opstellen van bezwaren, beroepen, brieven, ...), woordvoerder, West-Vlaamse visie rond beleidsthema's, beleid op</p>	<p>West-Vlaamse visie rond beleidsthema's vertalen van en op de hoogte brengen van belangrijke beleidsbeslissingen journalistiek en thema's in de media brengen</p>	<p>De WMF doet al heel wat om Natuur.koepel te ondersteunen. Nu zouden we graag een soort digitaal vrijwilligersplatform uit te werken (moet nog opgestart worden) waar allerlei ondersteunend materiaal te vinden is</p>	<p>Algemene vergadering - infosessie PFAS 25/11/24, Algemene vergadering - infosessie waarnemingen.be en de impact in rechtspraak 28/04/25, West-Vlaamse</p>	<p>Merci voor al het werk van de WMF. Ik denk dat jullie gerust nog iets meer in the picture mogen zetten wat er door jullie vereniging gerealiseerd wordt, ook naar afdelingen toe. Ik heb soms de</p>

<p>Vlaams niveau, beleid op provincie niveau, journalistiek en thema's in de media brengen, beïnvloeding, inspireren van beleidsmakers, grote evenementen organiseren, deskundige informatie voorzien, vertalen van en op de hoogte brengen van belangrijke beleidsbeslissingen, aanwezigheid bij procoro, MAP, provinciale minaraad, ..., (papieren) publicaties</p>		<p>voor afdelingen. Voor beleidszaken bv. voorbeeldbezwaren, inhoudelijke artikels over bepaalde thema's, contactgegevens,... kan de WMF wel concreet helpen. Misschien zou het wel goed zijn als de nieuwe medewerker langskomt op onze algemene vergadering (8 dec) om kennis te maken met onze werking en de vrijwilligers, en omgekeerd?</p>	<p>Natuurstudiedag 1 maart 2025, Wetenschapscafé waterstress 30/09/24</p>	<p>indruk dat niet alle afdelingen heel goed door hebben wat jullie doen en hoe, maar dat ligt ook voor een stuk aan de afdelingen. Goeie communicatie blijft dus belangrijk! Jullie nieuwsbrief is wel goed, maar ik weet niet of alle afdelingen die krijgen? Mooie nieuwe website!</p>
<p>verbinder: brengt verenigingen samen, praktische beleidshulp (helpen opstellen van bezwaren, beroepen, brieven, ...), West-Vlaamse visie rond beleidsthema's, deskundige informatie voorzien, aanwezigheid</p>	<p>beleidshulp - infodoorstroming - communicatie naar de overheid</p>	<p>visualisatie verzorgen</p>	<p>Algemene vergadering - infosessie PFAS 25/11/24, Algemene vergadering - infosessie waarnemingen.be en de impact in rechtspraak 28/04/25, West-Vlaamse</p>	

<p>bij procoro, MAP, provinciale minaraad, ...</p>			<p>Natuurstudiedag 1 maart 2025, Wetenschapscafé waterstress 30/09/24</p>	
<p>praktische beleidshulp (helpen opstellen van bezwaren, beroepen, brieven, ...), woordvoerder, West-Vlaamse visie rond beleidsthema's, beleid op Vlaams niveau, beleid op provincie niveau, journalistiek en thema's in de media brengen, beïnvloeding, inspireren van beleidsmakers, deskundige informatie voorzien, vertalen van en op de hoogte brengen van belangrijke beleidsbeslissingen, aanwezigheid bij procoro, MAP, provinciale minaraad, ...</p>	<p>Beleid opvolgen en evalueren</p>	<p>Idm de bron het beleid in het de Westhoek opvolgen ,</p>	<p>geen van deze</p>	

<p>praktische beleidshulp (helpen opstellen van bezwaren, beroepen, brieven, ...), woordvoerder, beleid op Vlaams niveau, beleid op provincie niveau, beïnvloeding, inspireren van beleidsmakers, aanwezigheid bij procoro, MAP, provinciale minaraad, ...</p>	<p>Beleidswerking provinciaal /Vlaams/deelname adviesraden</p>	<p>Vorming organiseren: meer dichtbij</p>	<p>Algemene vergadering - infosessie PFAS 25/11/24, West-Vlaamse Natuurstudiedag 1 maart 2025, Wetenschapscafé waterstress 30/09/24</p>	<p>Sterkte gewenst in de doorstart</p>
<p>verbinder: brengt verenigingen samen, praktische beleidshulp (helpen opstellen van bezwaren, beroepen, brieven, ...), woordvoerder, West-Vlaamse visie rond beleidsthema's, beleid op Vlaams niveau, beleid op provincie niveau, journalistiek en thema's in de media brengen, beïnvloeding, inspireren van beleidsmakers,</p>	<p>praktische beleidshulp, beleid op provincie niveau, woordvoerder, West-Vlaamse visie rond beleidsthema's</p>	<p>is nu OK</p>	<p>Algemene vergadering - infosessie PFAS 25/11/24, Algemene vergadering - infosessie waarnemingen.be en de impact in rechtspraak 28/04/25, West-Vlaamse Natuurstudiedag 1 maart 2025</p>	

deskundige informatie voorzien, aanwezigheid bij procoro, MAP, provinciale minaraad, ...				
verbinder: brengt verenigingen samen, praktische beleidshulp (helpen opstellen van bezwaren, beroepen, brieven, ...), West- Vlaamse visie rond beleidsthema's, beleid op provincie niveau, journalistiek en thema's in de media brengen, beïnvloeding, inspireren van beleidsmakers, deskundige informatie voorzien, aanwezigheid bij procoro, MAP, provinciale minaraad, ..., (papieren) publicaties	Beleidsdossiers - verbindingsinitiatieven - informatie	Onderbemanning (m/v) is een probleem. Te veel dossiers op de plank voor een beperkt aantal mensen bij WMF	West-Vlaamse Natuurstudiedag 1 maart 2025	Belangrijke newsfeeds niet te volgen voor mensen die bewust Facebook en Instagram mijden
verbinder: brengt verenigingen samen, woordvoerder, West- Vlaamse visie rond	Beleidsondersteuning	/	Algemene vergadering - infosessie PFAS 25/11/24, Algemene	Doe zo verder!

<p>beleidsthema's, beleid op provincie niveau, beleid op gemeentelijk niveau, beïnvloeding, inspireren van beleidsmakers, vertalen van en op de hoogte brengen van belangrijke beleidsbeslissingen, aanwezigheid bij procoro, MAP, provinciale minaraad, ...</p>			<p>vergadering - infosessie waarnemingen.be en de impact in rechtspraak 28/04/25, West-Vlaamse Natuurstudiedag 1 maart 2025</p>	
<p>praktische beleidshulp (helpen opstellen van bezwaren, beroepen, brieven, ...), woordvoerder, beleid op provincie niveau, beleid op gemeentelijk niveau, journalistiek en thema's in de media brengen, praktische hulp bij lokale activiteiten, deskundige informatie voorzien, aanwezigheid bij procoro,</p>	<p>beleidshulp, woordvoerder en beleid op prov. niveau</p>	<p>Voorzien van info is een belangrijke pijler waar we (nu ook al) sterker door worden en dit kunnen doorspelen tot bij de leden + tijdens de wandelingen</p>	<p>geen van deze</p>	<p>M'n dankbaarheid voor de inzet die jullie aan de dag leggen !!!</p>

MAP, provinciale minaraad, ...				
West-Vlaamse visie rond beleidsthema's, journalistiek en thema's in de media brengen, deskundige informatie voorzien, vertalen van en op de hoogte brengen van belangrijke beleidsbeslissingen, aanwezigheid bij procoro, MAP, provinciale minaraad, ...	Vanuit BBL is het bijzonder waardevol om voor verschillende thema's de West-Vlaamse insteek mee te krijgen. Er is ook specifieke expertise die erg relevant is om tot waardevolle Vlaamse beleidsaanbevelingen te komen. Verder is het goed dat die thema's ook in de pers op de agenda blijven staan en wordt de deskundige informatie van Bart erg geapprecieerd.	Het zou wenselijk zijn als WMF extra ondersteuning krijgt. Zo kan de huidige, sterke werking op een duurzame manier worden voortgezet. Bart levert zeer sterk werk door een groot aantal dossiers op te volgen, maar het is belangrijk dat dit werkbaar blijft.	geen van deze	/
verbinder: brengt verenigingen samen, woordvoerder, West-Vlaamse visie rond beleidsthema's, beleid op Vlaams niveau, beleid op provincie niveau, journalistiek en thema's in de media brengen, beïnvloeding, inspireren van beleidsmakers, deskundige informatie	beleid op provincieniveau & Vlaams niveau relevant voor onze provincie, woordvoerder, lobbywerk	uitwisseling tussen regionale	West-Vlaamse Natuurstudiedag 1 maart 2025, Wetenschapscafé waterstress 30/09/24	

<p>voorzien, aanwezigheid bij procoro, MAP, provinciale minaraad, ...</p>				
<p>opleiding organiseren, praktische beleidshulp (helpen opstellen van bezwaren, beroepen, brieven, ...), West-Vlaamse visie rond beleidsthema's, beleid op Vlaams niveau, beleid op provincie niveau, journalistiek en thema's in de media brengen, beïnvloeding, inspireren van beleidsmakers, deskundige informatie voorzien, aanwezigheid bij procoro, MAP, provinciale minaraad, ..., (papieren) publicaties</p>	<p>Opleiding (niveau van specifieke specialistische thema's die te hoog gegrepen zijn om lokaal of regionaal te organiseren, Journalistiek-media, beleid op provinciaal niveau</p>	<p>Deze vraag ligt moeilijk : eigenlijk zie ik de koepel als eerste niveau vanuit een lokale afdeling, terwijl de WMF dan een stap verder is.</p>	<p>Algemene vergadering - infosessie PFAS 25/11/24, Algemene vergadering - infosessie waarnemingen.be en de impact in rechtspraak 28/04/25, West-Vlaamse Natuurstudiedag 1 maart 2025, Wetenschapscafé waterstress 30/09/24</p>	<p>Ik denk lokale afdelingen en thematische werkgroepen de WMF te weinig zien als ondersteunend bij hun specifieke werking rond 'natuur'. Misschien vult de WMF dan eerder een 'gat' op omtrent 'milieu' , dan dat de WMF ondersteunend is.</p>
<p>verbinder: brengt verenigingen samen, West-Vlaamse visie rond beleidsthema's, beleid op provincie niveau,</p>	<p>Rond beleid werken op provinciaal niveau. Ontlasten van de vrijwilligers die op lager niveau beleidswerk verrichten.</p>	<p>-</p>	<p>West-Vlaamse Natuurstudiedag 1 maart 2025</p>	

beïnvloeding, inspireren van beleidsmakers, aanwezigheid bij procoro, MAP, provinciale minaraad, ...				
verbinder: brengt verenigingen samen, West-Vlaamse visie rond beleidsthema's, beleid op provincie niveau, journalistiek en thema's in de media brengen, beïnvloeding, inspireren van beleidsmakers, deskundige informatie voorzien, aanwezigheid bij procoro, MAP, provinciale minaraad, ...	West-Vlaamse visie rond beleidsthema's / beleid op provincieniveau / aanwezigheid bij procoro,...	informatie-uitwisseling overwilde dierenbeleid in West-Vlaanderen	geen van deze	WMF heeft een belangrijke beleids- en activerende rol op provinciaal niveau, blijf die zeker opnemen.
praktische beleidshulp (helpen opstellen van bezwaren, beroepen, brieven, ...), beleid op provincie niveau, vertalen van en op de hoogte brengen van belangrijke beleidsbeslissingen	Vertalen van en op de hoogte brengen van belangrijke beleidsbeslissingen Praktische beleidshulp Verbinder	In contact brengen met andere verenigingen en activiteiten rond het milieu mee ondersteunen.	geen van deze	

<p>verbinder: brengt verenigingen samen, opleiding organiseren, woordvoerder, West-Vlaamse visie rond beleidsthema's, beleid op provincie niveau, journalistiek en thema's in de media brengen, beïnvloeding, inspireren van beleidsmakers, deskundige informatie voorzien, vertalen van en op de hoogte brengen van belangrijke beleidsbeslissingen, aanwezigheid bij procoro, MAP, provinciale minaraad, ...</p>	<p>verbinden, inspireren, alert zijn</p>	<p>geen idee, loopt oké</p>	<p>Algemene vergadering - infosessie PFAS 25/11/24, Algemene vergadering - infosessie waarnemingen.be en de impact in rechtspraak 28/04/25, West-Vlaamse Natuurstudiedag 1 maart 2025</p>	
<p>praktische beleidshulp (helpen opstellen van bezwaren, beroepen, brieven, ...), woordvoerder, West-Vlaamse visie rond beleidsthema's, beleid op provincie niveau,</p>	<p>praktische beleidshulp, journalistiek en thema's in de media brengen, woordvoerder</p>	<p>actieve deelname beleidsgroep Voedsel Anders</p>	<p>geen van deze</p>	

journalistiek en thema's in de media brengen, beïnvloeding, inspireren van beleidsmakers, deskundige informatie voorzien, (papieren) publicaties				
verbinder: brengt verenigingen samen, woordvoerder, West-Vlaamse visie rond beleidsthema's, beleid op Vlaams niveau, journalistiek en thema's in de media brengen, beïnvloeding, inspireren van beleidsmakers	Beleidsopvolging vanuit de West-Vlaamse context, journalistiek	Dat loopt prima. Ik werk alleen wel dat jullie erg veel thema's moeten behandelen voor zo'n klein secretariaat.	geen van deze	

Bijlage 2: Gecontacteerde actoren in het kader van het proces en samenvatting van de ontvangen input

Intern (leden):

1. Natuurpunt

- Pieter Becuwe
- Mattias Bruynooghe
- Noah Janssen
- Bart Van Gansbeke
- Robin Verachtert
- Frederik Mollen
- Patrick Meire
- Christine Verscheure

2. Bond Beter Leefmilieu (BBL)

- Danny Jacobs
- Benjamin Clarysse
- Heleen Desmet

3. Voedsel Anders

- Esmeralda Borgo

4. Proper Strandlopers

- Tim Corbusier

5. Landschap

- Filip Boury

6. Energie

- Tom Prinzie

7. Vives / Minaraad

- Dieter Anseeuw

8. Velt

- Marc Deketelaere

Extern:

1. Landbouw

- Kristof Vandenbussche
- Christophe Decaigny
- Karel Devreese
- Astrid Deneire (Groene Kring)
- Sara Van Dyck (BioForum)
- Koen Van de Noordgate (VAC)

2. Landschap

- Ine Soenen
- Niels Dabaut

3. Water

- Koen Martens
- Jan Vandecavey
- Kathleen Deschepper
- Tom Diez (Watergroep)

4. Bedrijvigheid

- Hugo Desmet (Witteveen+Bos)
- Wouter Igodt (HelloWater)
- Ward Claerbout (Agristo)

- Dirk Van der Steede (Unizo)

5. Politiek

- Eva Ryde (N-VA)
- Maxim Veys (Vooruit)
- Bram Van Hecke (cd&v)
- Jeremie Van Eeckhout (Groen)
- Jurgen Vanlerberghe (Gedeputeerde)
- Bart Naeyaert (Gedeputeerde)

Samenvatting ontvangen input:

Uit de input kwamen enkele duidelijke krachtlijnen en verwachtingen naar voren:

- **Behoeftte aan systeemdenken en beleidsimpact:**
Verschillende actoren vroegen expliciet om af te stappen van casuïstiek en te evolueren naar een beleid op systeem- en sectorniveau. Thema's zoals water, landschap, landbouw en biodiversiteit vragen om een geïntegreerde, gebiedsgerichte benadering.
- **Nood aan versterking van beleids capaciteit:**
De complexiteit van dossiers zoals de Natuurherstelwet, MAP 7 en de Kaderrichtlijn Water vraagt om een sterkere aanwezigheid van WMF op het Vlaamse beleidsniveau. Verscheidene gesprekspartners benadrukten de legitimiteit van WMF als vertegenwoordiger van het middenveld en wensen dat WMF hier zelfs nog sterker op inzet.
- **Ruimte voor partnerschappen:**
Zowel binnen het middenveld als met bedrijven, waterbeheerders en landbouworganisaties werd een bereidheid tot samenwerking gesignaleerd, op voorwaarde van transparantie en gedeelde doelstellingen. Er is vraag naar het opnemen van de rol als bruggenbouwer en procesbegeleider.
- **Laagdrempeligheid en betrokkenheid:**
Vanuit zowel leden als externe actoren kwam de oproep om laagdrempelige participatie van burgers, jongeren en lokale initiatieven te blijven ondersteunen. Activiteiten en communicatie moeten blijven inzetten op toegankelijkheid en verbinding.
- **Erkenning van de rol van WMF:**
Politieke gesprekspartners erkennen de rol van WMF als beleidsactor en als ondersteunende kracht voor lokale milieuorganisaties. Tegelijk werd het belang benadrukt van zichtbare resultaten en beleidsmatige inbedding.

Bijlage 3: Participatieve beleidsworkshop met leden

a. Aanwezigheidslijst

Naam	Achternaam	E-mail	Organisatie
Eckhart	Kuijken	eckhart.kuijken@gmail.com	Natuurpunt afd Gulke Putten
José	Lecoutere	jose.lecoutere@telenet.be	Natuurpunt Wevelgem, Natuur.koepel
Rik	Samyn	rik.samyn1@gmail.com	WMF
Kristina	Naeyaert	kristina@natuurkoepel.be	WMF
Stijn	Van Belleghem	stijn.vanbelleghem@natuurpunt.be	Natuurpunt
Lut	Christiaens	christiaenslut@gmail.com	Natuurpunt Brugge
Roland	Zwaenepoel	rolandzwaenepoel@hotmail.com	Natuurpunt en Velt Jabbeke
Pol	De Grave	poldegrave@gmail.com	Horizon Educatief vzw
Wim	Boydens	wimboydens24@gmail.com	-
Maarten	Tavernier	maarten.tavernier@telenet.be	Natuur.koepel
Johan	"Djoni"	johanstaelens@telenet.be	Natuurpunt De Vlasbek
Martine	Langen	martine.langen@telenet.be	WMF
Eva	Schuermans	evaschuermans@gmail.com	Raad van publieke en open ruimte Oostkamp
Nele	Devriendt	nele@natuurkoepel.be	Natuur.koepel vzw
Erik	Ver Eecke	erikvereecke@hotmail.com	Groen vzw
Herman	Nachtergaele	nachtergaeleherman@gmail.com	Natuur.koepel vzw
Stien	Cocquyt	stien.cocquyt@student.vives.be	Vives roeselare
Franky	Bauwens	franky_bauwens@hotmail.com	Kustwerkgroep
Gertie	Boutens	gertie.boutens@westvlaamsemilieufederatie.be	WMF
Andries	Neiryndck	andries.neiryndck@west-vlaanderen.be	Groen West Vlaanderen provincieraad
Dirk	Van Renterghem	dvr.pnm@telenet.be	NP BOM/Damme
Bertjan	Olivier	bertjan.olivier@gmail.com	WMF, NP de Torenavalk
Bart	Vanwildemeersch	bart.vanwildemeersch@westvlaamsemilieufederatie.be	WMF

b. Verslag beleidsworkshop “Samen maken we toekomst” - 18 oktober 2025

Op 18 oktober 2025 organiseerde de West-Vlaamse Milieufederatie vzw (WMF) een interactieve workshop waarin medewerkers, lidverenigingen en partners samen reflecteerden op de toekomst van West-Vlaanderen. Vertrekkend vanuit ieders droom voor 2035, zochten we naar gedeelde ambities en concrete handvaten om die droom in de komende jaren dichterbij te brengen.

1. Toekomstbeeld 2035 - Waar willen we naartoe?

De deelnemers schetsten een breed gedeelde toekomstvisie. In 2035 is West-Vlaanderen een regio waar natuur en water centraal staan. Groene en blauwe netwerken verbinden steden en landschappen. Stedelijke kernen zijn onthard, vergroend en natuurinclusief ontwikkeld. De open ruimte wordt duurzaam beheerd, en natuurherstel is zichtbaar.

De landbouw is volledig omgeschakeld naar agro-ecologische principes, binnen ecologische grenzen. Er is wederzijds respect tussen boeren en burgers, gevoed door dialoog en samenwerking.

De beweging zelf is deskundig, zichtbaar en speelt een betekenisvolle rol. Ze werkt constructief samen, brengt heldere boodschappen en weegt mee op beleidskeuzes. Waar nodig grijpt ze ook juridisch in. Ze inspireert en verbindt.

2. Realistische beginstappen - Wat moet er tegen 2030 gerealiseerd zijn?

Om dat toekomstbeeld waar te maken, zagen deelnemers volgende prioriteiten voor de komende jaren:

- KLE's worden aangeplant en verbonden tot robuuste groenblauwe netwerken.
- Beleidsconcepten zoals "menselijke corridors", ontharding en natuurinclusief bouwen zijn ingeburgerd.
- Jongeren worden bereikt via aangepaste communicatiekanalen en formats.
- Het maatschappelijk draagvlak voor natuur en milieu is breder en jonger.
- Samenwerking tussen landbouw, milieu organisaties en burgers is gestart.
- De beweging heeft een duidelijk profiel, maakt gebruik van strategische netwerken en heeft impact.

3. Kritische factoren - Wat zijn aandachtspunten en risico's?

Volgende kritische factoren verdienen onze aandacht:

- De beweging moet actief inzetten op zichtbaarheid en herkenbaarheid, anders verliest ze draagvlak.
- Jongeren betrekken vraagt nieuwe communicatievormen, expertise en middelen.
- Beïnvloeding van beleid vereist inzicht in machtsstructuren en politieke dynamiek.
- Samenwerking met bedrijven of beleidsactoren vraagt zorgvuldigheid, om geloofwaardigheid en onafhankelijkheid te bewaren.
- Interne afstemming en samenwerking binnen de beweging is essentieel om versnippering te vermijden.

4. Eerste stappen (2026-2027) - Waarmee beginnen we?

Voor de komende twee jaar werden vier duidelijke prioriteiten benoemd:

- **Beleidsimpact vergroten met een sterk verhaal**
We vertalen onze droombeelden naar heldere, overtuigende narratieven. Deze vormen de basis voor beleidsvoorstellen, campagnes en publiekswerking. Een gedragen verhaal versterkt onze zichtbaarheid en legitimiteit.
- **Netwerken in kaart brengen en verdiepen**
We brengen de bestaande relaties van de beweging in kaart en identificeren hiaten. Speciale aandacht gaat naar het betrekken van onderwijs, jeugdsector en geëngageerde bedrijven. Een visuele netwerkkaart helpt om dit gestructureerd aan te pakken.
- **Jongeren betrekken via gerichte communicatie**
We bouwen aan een communicatieaanpak die jongeren echt bereikt, via formats en kanalen die aansluiten bij hun leefwereld. We verkennen samenwerking met content creators en investeren in educatief materiaal dat inspeelt op hun leefvragen.
- **Interne afstemming en voorbeeldprojecten opzetten**
We faciliteren structureel overleg over gedeelde prioriteiten en versterken kennisdeling tussen verenigingen. We ontwikkelen gezamenlijke projecten die onze visie concreet en zichtbaar maken, zowel in beleid als op het terrein.

Bijlage 4: input jongeren uit sollicitatieprocedure september 2025

In het kader van een sollicitatieronde bij de West-Vlaamse Milieufederatie vzw (WMF) in september 2025, werd aan kandidaten gevraagd naar hun kijk op milieubeleid, burgerengagement en de rol van een organisatie als WMF. De antwoorden boden waardevolle inzichten in hoe maatschappelijk geëngageerde jongeren vandaag denken over participatie, communicatie en prioriteiten in milieubeleid.

- **Beeld van WMF**

Jongeren erkennen het belang van WMF als beleidsmatige en deskundige speler in de milieubeweging. Tegelijk blijkt uit meerdere reacties dat WMF relatief onbekend is binnen deze doelgroep. De perceptie bestaat dat WMF eerder gericht is op professionals en beleidsmakers dan op jonge mensen of burgers.

- **Milieu-engagement bij jongeren**

De jongeren getuigen van grote betrokkenheid bij klimaat en milieu, maar kampen ook met gevoelens van machteloosheid. Ze zoeken naar hoop en concrete mogelijkheden om zich in te zetten. Klimaatangst en stress worden regelmatig genoemd. Het verlangen om 'iets te kunnen doen' is groot maar de bestaande structuren voelen vaak niet toegankelijk.

- **Drempels voor participatie**

- Onbekendheid met WMF en haar werking
- Complexe of beleidsmatige taal schrikt af
- Klassieke vergaderstructuren zijn onaantrekkelijk voor jongeren
- Onvoldoende gebruik van communicatiekanalen die jongeren gebruiken

- **Concrete voorstellen van jongeren**

- Communicatie
 - Actieve aanwezigheid op Instagram, TikTok en YouTube
 - Gebruik van infographics en korte video's met heldere uitleg
 - Eenvoudige taal, minder vakjargon
- Activiteiten en engagement
 - Festival, klimaatkamp of jongerenweekend organiseren
 - Projectsubsidies of begeleiding voor jongereninitiatieven
 - Praktisch werk zoals opruimacties, natuurherstel of campagnes
- Samenwerkingen
 - Samenwerken met hogescholen voor stages of projectweken
 - Aansluiting zoeken bij scholen, Jong Groen, JNM, Dwarsliggers en jeugdhuizen
- Inspraak en betrokkenheid
 - Jongerenraad of ambassadeurswerking met echte zeggenschap
 - Jongeren laten meewerken aan communicatie en campagnes

- **Thema's die jongeren belangrijk vinden**

- Klimaatverandering, in het bijzonder waterbeheer
- Biodiversiteit en bescherming van open ruimte
- Gezond leefmilieu: lucht, geluid, bodem
- Natuur als plek voor mentaal welzijn
- Ecologische mobiliteit: fiets, openbaar vervoer, autodelen
- Klimaatrechtvaardigheid: sociaal rechtvaardige transitie

Bijlage 5: Voorbeelden van de monitoring

Kwartaalregistratieblad SD1

Doel: opvolgen van acties en outputs per kwartaal

Gebruiker: secretariaat / beleidsmedewerkers

Rapportering: intern overleg en kwartaalrapport aan bestuur

OD / Activiteit	Indicator	Doelstelling 2027-2031	Q1	Q2	Q3	Q4	Cumulatief	Korte toelichting / bijzonderheden	Verificatie-bron
OD 1.1 - Beleidsadviezen en analyses	Aantal beleidsadviezen ingediend bij overheden	50 over 5 jaar							
	Aantal transitiepapers of update gepubliceerd	1 per jaar							
OD 1.2 - Vlaamse overlegfora	Aantal beleidsvergaderingen op Vlaams niveau waaraan WMF actief deelneemt per jaar	25 over 5 jaar							
OD 1.3 - Provinciale adviesraden en platformen	Aantal provinciale dossiers waarin WMF inhoudelijk tussenkwam	50 over 5 jaar							
OD 1.4 - Lokale werking en ondersteuning	Aantal lokale beleidsdossiers met ondersteuning	50 over 5 jaar							
	Aantal coachingmomenten met lokale vrijwilligers	20 over 5 jaar							
	Aantal signalen doorgestuurd naar bovenlokaal niveau	5 over 5 jaar							

Gebruik:

- cijfers invullen per kwartaal (realisaties)
- “Cumulatief” berekent voortgang op jaarbasis
- toelichting: duiding bij beleidsimpact, partners, obstakels of successen

Kwartaalregistratieblad SD2

OD / Activiteit	Indicator	Doelstelling 2027-2031	Q1	Q2	Q3	Q4	Cumulatief	Korte toelichting / bijzonderheden	Verificatiebron
OD 2.1 - Natuurbehoud	Aantal beleidsadviezen natuurbehoud	10							
	Aantal ondersteunde lidverenigingen	10							
	Aantal syntheserapporten bedreigde gebieden	5							
OD 2.2 - Natuurherstel & uitbreiding	Aantal beleidsadviezen natuurherstel/-uitbreiding	10							
	Aantal begeleide natuurherstelprojecten	2							
	Aantal studiedagen / veldbezoeken	≥ 10							

Kwartaalregistratieblad SD3

OD / Activiteit	Indicator	Doelstelling 2027-2031	Q1	Q2	Q3	Q4	Cumulatief	Korte toelichting / bijzonderheden	Verificatiebron
OD 3.1 - Landschappelijke transitie	Aantal geanalyseerde ruimtelijke plannen	25							
	Aantal overlegmomenten met beleidsmakers en/of lidorganisaties	25							
	Aantal verspreide praktijkvoorbeelden (nieuwsbrief, studiedag)	10							
	Aantal transitiepapers landschappelijke transitie (edities/updates)	5							
OD 3.2 - Agro-ecologie	Aantal samenwerkingen met landbouwactoren	5							
	Aantal praktijkvoorbeelden / cases duurzame landbouw	3							

	Aantal beleidsadviezen of standpunten rond landbouw	4								
	Aantal transitiepapers landbouw (incl. jaarlijkse updates)	5								
OD 3.3 - Waterbeleid (KRW)	Aantal partnerschappen rond waterprojecten	10								
	Aantal verspreide praktijkvoorbeelden / cases rond water	10								
	Aantal jaarlijkse updates rond water in WMF-transitiepapers	15								
OD 3.4 - Klimaat	Aantal ondersteunde lokale klimaatprojecten	5								
	Aantal overlegmomenten rond klimaat en/of energie met WMF-inbreng	5								
	Aantal verspreide praktijkvoorbeelden / cases rond klimaat	5								
	Aantal jaarlijkse updates rond klimaat in WMF-transitiepapers	15								

Kwartaalregistratieblad SD4

OD / Activiteit	Indicator	Doelstelling 2027-2031	Q1	Q2	Q3	Q4	Cumulatief	Korte toelichting / bijzonderheden	Verificatiebron
OD 4.1 - Communicatie natuur, milieu en klimaat	Aantal ontwikkelde visuals, infographics of filmpjes	20							
	Aantal digitale nieuwsbrieven of webpublicaties	≥ 50							
	Aantal communicatiecampagnes (min. 1/jaar gericht op jongeren)	10							
	Aantal bereikte burgers en vrijwilligers via digitale kanalen	50.000							
	Aantal lidverenigingen dat communicatiemateriaal gebruikt	25							

OD 4.2 - Kennisdeling en capaciteitsopbouw	Aantal publieksactiviteiten (educatief karakter)	10								
	Aantal deelnemers aan publieksactiviteiten	3.000								
	Aantal vormingssessies of workshops voor stakeholders	8								
	Aantal deelnemers aan vormingen/workshops	3.000								
	% deelnemers dat aangeeft nieuwe kennis te hebben opgedaan	≥ 80%								
OD 4.3 - Partnerschappen en samenwerking	Aantal netwerkkaarten (opmaak + jaarlijkse updates)	5								
	Aantal nieuwe partnerschappen buiten klassieke milieubeweging	5								
	Aantal gezamenlijke activiteiten of trajecten met nieuwe partners	2								
	Aantal hernieuwde of structurele samenwerkingen	1								
	Aantal transitiepapers milieu i.r.t. andere sectoren (incl. updates)	5								

Kwartaalregistratieblad SD5

OD / Activiteit	Indicator (output)	Doelstelling 2027-2031	Q1	Q2	Q3	Q4	Cumulatief	Korte toelichting / bijzonderheden	Verificatiebron
OD 5.1 - Vrijwilligersnetwerk	Aantal overlegmomenten met vrijwilligers en lidverenigingen	≥ 20							Verslagen
	Aantal vormings- of uitwisselmomenten voor vrijwilligers	≥ 10							Programma / presentielijst
	Aantal actieve vrijwilligers betrokken in werking	≥ 10							Vrijwilligerslijst
OD 5.2 - Bestuurdersstructuur	Aantal Raad van Bestuur-vergaderingen	≥ 20							Verslagen

	Aantal Algemene Vergaderingen	≥ 10								Verslagen
	Aantal vormingsmomenten voor bestuursleden	≥ 5								Opleidingsverslagen
OD 5.3 - Welzijn & ontwikkeling medewerkers	Aantal functionerings- of evaluatiegesprekken	≥ 10								HR-notities
	Aantal gevolgde vormingen door medewerkers	≥ 10								Opleidingsattesten
OD 5.4 - Financiële fundamenten	Aantal rapporteringsmomenten financiële situatie	≥ 20								Financiële rapporten
	Aantal subsidieaanvragen of financieringsdossiers	≥ 10								Dossieroverzicht
	Ethische code sponsoring toegepast	ja/nee								Beleidsdocument

Jaarregistratieblad SD1

Doel: opvolgen van outcome en impactindicatoren over de hele beleidsperiode

Gebruiker: coördinator / bestuur

Rapportering: jaarlijkse synthese en eindevaluatie in 2031

Indicator (Outcome / Impact)	Jaar 1 (2027)	Jaar 2 (2028)	Jaar 3 (2029)	Jaar 4 (2030)	Einde (2031)	Meetfrequentie	Streefdoel (2031)	Kwalitatieve toelichting	Verificatie-bron
Aandeel gezamenlijke beleidsadviezen ism lidverenigingen					20 %	Jaarlijks	20 %		
Aantal dossiers waarin een formeel antwoord is ontvangen op WMF-advies					30 %	Eind 2031	30 %		
Aantal gezamenlijke standpunten met Vlaamse partners					25 totaal	Jaarlijks	25 totaal		
Aantal gezamenlijke standpunten met provinciale partners					5 totaal	Jaarlijks	5 totaal		
Tevredenheid lidverenigingen over vertegenwoordiging					≥ 80 %	Tweejaarlijks	≥ 80 %	Gebaseerd op tweejaarlijkse ledenbevraging	
Structurele adviesfora met vaste vertegenwoordiging					5 behouden	Jaarlijks	5		
Jaarlijkse interne evaluatie van beleidsimpact lokale dossiers, gevalideerd door bestuur					Positieve trend bevestigd	Eind 2031	Positieve trend		

Jaarregistratieblad SD2

Indicator (Outcome / Impact)	Jaar 1 (2027)	Jaar 2 (2028)	Jaar 3 (2029)	Jaar 4 (2030)	Einde (2031)	Meetfrequentie	Streefdoel (2031)	Kwalitatieve toelichting	Verificatiebron
Percentage prioritaire natuurbehoudsdossiers met formele WMF-inbreng						Jaarlijks	≥ 33 %		
Aantal ondersteunde lidverenigingen met versterkte natuurwerking						Jaarlijks	10		
Aandeel ruimtelijke dossiers met WMF-inbreng waarin basisnatuurkwaliteit expliciet aan bod komt in de finale beslissing						Eind 2031	Positieve trend		
Aandeel ruimtelijke dossiers waarin natuurwaarden expliciet worden vermeld of gemotiveerd in de beslissing, na WMF-inbreng						Eind 2031	Positieve trend		
Evolutie in de mate waarin natuurbehoud en -herstel doorwegen in ruimtelijke beslissingen (t.o.v. startjaar)						Eind 2031	Positieve trend		

Jaarregistratieblad SD3

Indicator (Outcome / Impact)	2027	2028	2029	2030	2031	Meetfrequentie	Streefdoel (2031)	Kwalitatieve toelichting	Verificatiebron
Evolutie in de bescherming van open ruimte binnen ruimtelijk beleid (op basis van jaarlijkse vergelijking)						Jaarlijks	Stijgend		
Mate waarin landschappelijke transitie structureel is geïntegreerd in ruimtelijk beleid						Eind 2031	Positieve trend		
Aantal formele samenwerkingsverbanden of terugkerende overlegstructuren landbouw-natuur-beleid						Jaarlijks	Bevestigd		
Aantal beleidsdocumenten waarin waterdoelstellingen expliciet zijn opgenomen						Eind 2031	Positieve trend		
Aantal dossiers waarin klimaatadaptatie of -mitigatie expliciet is opgenomen als beoordelingscriterium						Eind 2031	Positieve trend		

Jaarregistratieblad SD4

Indicator (Outcome / Impact)	2027	2028	2029	2030	2031	Meetfrequentie	Streefdoel (2031)	Kwalitatieve toelichting	Verificatiebron
Evolutie in betrokkenheid en actiebereidheid bij bereikte burgers en vrijwilligers						Jaarlijks	Stijgend		
Toegenomen kennisniveau bij deelnemers aan publieks- en vormingsactiviteiten						Tweejaarlijks	≥ 80 %		
% deelnemers dat aangeeft meer betrokkenheid of actiebereidheid te ervaren						Eind 2031	Positieve trend		
Aantal verschillende doelgroepcategorieën bereikt per jaar						Eind 2031	Toegenomen		
Aantal gedocumenteerde casussen die maatschappelijke impact aantonen						Eind 2031	Positieve trend		

Jaarregistratieblad SD5

Indicator (Outcome / Impact)	Jaar 1 (2027)	Jaar 2 (2028)	Jaar 3 (2029)	Jaar 4 (2030)	Einde (2031)	Meetfrequentie	Streefdoel (2031)	Kwalitatieve toelichting	Verificatiebron
Evolutie in kwaliteit van vrijwilligerswerking						Jaarlijks	Positieve trend		Vrijwilligersbevraging / evaluatie
Tevredenheid vrijwilligers over ondersteuning en werking						Tweejaarlijks	≥ 70 %		Vrijwilligersbevraging
Evolutie in kwaliteit van bestuur en governance						Jaarlijks	Positieve trend		Bestuursevaluatie
Evolutie in welzijn en professionele ontwikkeling medewerkers						Jaarlijks	Positieve trend		HR-evaluatie
Financiële stabiliteit en spreiding van inkomsten						Jaarlijks	Versterkt		Jaarrekening

Bijlage 6: Meerjarenverbintenis

Bijlage 7: Meerjarenbegroting